Kultūros savaitraštis „7 meno dienos“ | www.7md.lt

7md

2015 m. gruodžio 11 d., penktadienis

Nr. 44 (1150) | Kaina 0,81 Eur

Dailė | **M**uzika | **T**eatras | **K**inas | **F**otografija

Mieli skaitytojai,

Visuose „Lietuvos pašto“ skyriuose iki gruodžio 22 d.
vyksta laikraščių ir žurnalų prenumerata.
Verta užsisakyti „7 meno dienas“ ir ištisus metus skaityti jas pigiau.
Savaitraščio kaina kioskuose bus 0,90 Eur,
o prenumeratoriams – 0,68 Eur.
Prenumeratos kaina 1 mėn. – 2,84 Eur, 6 mėn. – 17,06 Eur,
metams – 28,43 Eur.
„Kino“ žurnalo 1 numerio prenumeratos kaina – 2 Eur
(kioskuose – 2,50 Eur), pusmečiui – 4 Eur, metams – 8 Eur.

Prenumeruodami remiate mūsų leidinius.
Prenumeratą galima užsisakyti ir internetu.

5

Lietuvos baleto devyniasdešimtmetis

6

Vido Poškaus paroda Aistės Kisarauskaitės galerijoje

7

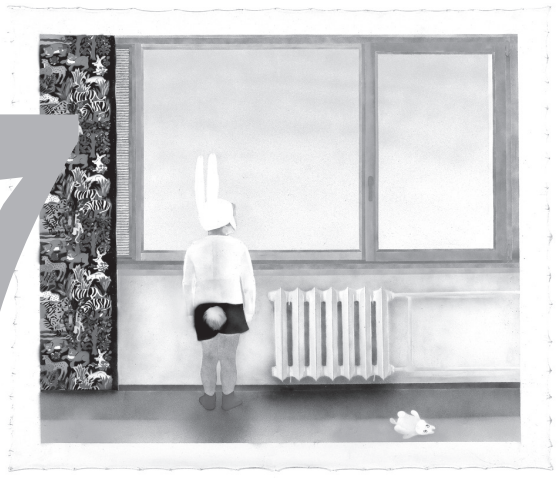

V. Ilčiuko nuotr.

Eglė Ridikaitė, „Kitas zuikis“. 2011 m.

Eglės Ridikaitės „Paskutinis susirinkimas“

8

Michaelas Fassbenderis vaidina ir Makbetą

Modestas Pitrėnas

D. Matvejevo nuotr.

Apie tikrą ir menamą autorystę

Koncertas „Pasaulio sutvėrimas“ Nacionalinėje filharmonijoje

Živilė Ramoškaitė

Įdomu, kaip pasaulio muzikos profesionalai reaguotų, jei žinomų praeities kompozitorių palikimu besirūpinantys palikuonys imtųsi patys komponuoti naujus veikalus, pasirašydami tų kompozitorių vardais. Sakykim, koks nors amerikietis atranda tarp Stravinskio juodraščių keliolika viešumos nepasiekusių taktų ir entuziastingai griebiasi juos gelbėti: komponuoja, plėtoja, inkrustuoja ir panašiai. Tokio gelbėtojo muzikinė visuomenė nesuprastų. O štai lietuviai tokį elgesį su Mikalojaus Konstantino Čiurlionio muzika palaiko ir netgi remia. Praėjusį šeštadienį, gruodžio 5 d., Filharmonijoje nuskambėjus niekada Čiurlionio nesukurtai simfoninei poemai „Pasaulio sutvėrimas“ salėje ilgai griaudėjo aplodismentai.

Muzika, kurią girdėjome, niekaip negalėjo būti pavadinta poemos vardu, geriausiu atveju ji prilygo nevykusiam *popuri*, sudėliotam iš žinomų ir nežinomų Čiurlionio kūrinių fragmentų. Kai kurie epizodai tiesiog šiurpino banaliu skambesiu, visiškai nebūdingu gerai žinomai simfoninei Čiurlionio kūrybai, jo poemoms „Miške“ ir „Jūra“, kurių intarpų taip pat įkelta į naująją „poemą“. Koncerto programėlėje išdėstytos skambėjusio opuso sukūrimo aplinkybės, papasakota, kaip nuoširdžiai prie jo darbavosi kompozitorius Arvydas Malcys ir jo pagalbininkas pianistas Rokas Zubovas. Rašoma, kad poemos Čiurlionis *nebaigė*, bet esą *išlikęs* klavyras, kurį sudaro 1967 taktai. Toliau cituoju: „Rankraštyje gausu įvairiausių nuotrupų, fragmentų iš Čiurlionio fortepijoninės kūrybos – valsų, mazurkų, preliudų, fugų. (...) Dalis rankraščio puslapių likę tušti. Regis, šis poemos eskizas atspindi kompozitoriaus ketinimą vienoje simfoninėje partitūroje sudėti visą savo kūrybą. To padaryti kompozitorius nespėjo. Sutrumpintą poemos versiją simfoniniam orkestrui parengė Arvydas Malcys.“

Tačiau pasigilinus į publikuotus darbus apie Čiurlionio kūrybą susidaro visiškai kitoks vaizdas. Visuose viešai skelbtuose Čiurlionio kūrinių sąrašuose simfoninė poema

Nukelta į 2 psl.

Apie tikrą ir menamą autorystę

Atkelta iš 1 psl.

„Pasaulio sutvėrimas“ figūruoja tik kaip *klavyrinis eskizas*, *klavyro pradžia*. Būtent, pradžia. Tą pradžią, t.y. keliolika taktų, galime rasti geriausio Čiurlionio gyvenimo ir kūrybos žinovo bei tyrėjo Vytauto Landsbergio knygoje „Čiurlionio muzika“ (91, 92 p.). Apie tai, kaip ši kūrinio pradžia kartu su simfoninės poemos pavadinimu ir 1907 metų data atsidūrė Čiurlionio rankraščių knygoje, kuri koncerto programėlėje vadinama „išlikusiu [poemos] klavyru“, profesorius rašo: „Tai nėra pirminis poemos rankraštis, o vėliau, ar tik ne gyvenimo pabaigoje, perrašytas fragmentas. Iš ko Čiurlionis perrašinėjo, kiek iš tikrųjų buvo sukūręs – nežinome, nes jokios kitos žymės neliko.“ Taip spręsti tyrinėtojui leidžia minėtoje rankraščių knygoje Čiurlionio surašytų fragmentų seka, kai knygos ankstesniuose puslapiuose iki 1907 m. datuotos poemos pradžios yra „perrašyti vėliausi 1909 m. preliudai ir Fuga b-moll, o toliau tariamasis „Pasaulio sutvėrimas“ pavirsta įvairių buvusios fortepijoninės kūrybos fragmentų kartojimu–pyne; matyt, tai jau ligonio pastangos gelbėtis kūryba...“. Landsbergis mano, kad tuos savosios kūrybos fragmentus Čiurlionis atkūrinėjo iš atminties. Rašysena ir brūkšniavimas vis siaurėjančiais taktais – kartais jie palikti tušti – leidžia spėti apie tragišką menininko būklę.

Grįžtant prie klausymo įspūdžių, regis, įspūdingiausi naujojo opuso taktai ir buvo tie pirmieji, matyt, išreiškiantys pasaulio atsiradimą, kai iš niūrių gelmių pasigirsta žemo registro kontrfagoto tema ir dinamikai augant ji nuosekliai išsirutulioja į staigiai išnirusį šviesų E-dur akordą. Paskui dėmesys nuslūgsta, nes prasideda gana nuobodus girdėto ir negirdėto kaleidoskopas. Kai kurie jo fragmentai nei iš šio, nei iš to gerokai išplėtojami. Junti, kad lenkiškas ir lietuviškas Čiurlionio muzikines temas kūrinio redaktorius gretina sąmoningai, tarsi suteikdamas tam tikrą „gyvenimišką“ naratyvą (planuotą simfoninę poemą Čiurlionis ketino dedikuoti „mano Devdorakėliui“, t.y. Halinai Volman). Bet tai kūrinio negelbsti, gal netgi dar labiau suskaido. Nevykusiai suskambėjo simfoniniam orkestrui instrumentuoti populiarūs fortepijono preliudai, patvirtinę seną tiesą, kad konkrečiam instrumentui sukurta muzika negali būti mechaniškai perkelta į orkestrą. Liaudies dainų išdailų pynė apskritai nukrito tarsi iš dangaus... Triukšmingų būgno, timpanų, lėkščių ir gongo dūžių girdėjosi gana daug, bet ar jie pasiteisino, nesu tikra. Pabaigoje išgirdome ilgai laikomą labai garsų C-dur akordą, į kurį atvedė poemos „Miške“ pagrindinis motyvas. Šia premjera buvo pagerbtas Čiurlionio 140-metis. Geri gražūs norai, bet jais, kaip žinia, gali būti grįstas pragaras.

Prieš tai koncerte suskambėjo dar dviejų kūrinių premjeros Lietuvoje. Modesto Pitrėno diriguojamas Nacionalinis simfoninis orkestras atliko lenkų kompozitoriaus Andrzejaus Panufniko (1914–1991) „Tragiškąją uvertiūrą“ ir su soliste Ingrida Armonaite – Igorio Stravinskio Koncertą smuikui ir orkestrui „Concerto in D“.

Panufnikas – vienas žymiausių lenkų simfonistų, Witoldo Lutosławskio amžininkas, kurio asmenybė iki šiol tėvynėje vertinama gana prieštaringai. Pernai minint kūrėjo šimtmetį buvo gana smulkmeniškai analizuojama jo parašyta autobiografija, priekaištaujama, kad jos autorius čia matuojasi kankinio kaukę. Mat pokario laikotarpiu Lenkijos Liaudies Respublikoje Panufnikas buvo padaręs nemenką karjerą, o 1954 m. pabėgo į Angliją ir Lenkijoje apsilankė tik prieš mirtį. Pats kompozitorius tvirtino, kad pabėgo negalėdamas daugiau pakęsti prievartos ir varžomos kūrybos laisvės.

„Tragiškoji uvertiūra“ – vienas iš ypač gerai žinomų jo gausių veikalų simfoniniam orkestrui, kurį jis valdė virtuoziškai. Kūrinys sukurtas 1941 m., bet per karą partitūra žuvo kartu su daugybe kitų autoriaus veikalų. Kompozitorius po karo atkūrė ją iš atminties ir paskyrė savo broliui, pogrindinės armijos kovotojui, žuvusiam per tragiškąjį 1944-ųjų Varšuvos sukilimą. Uvertiūra trunka mažiau nei dešimt minučių, kupinų įtampos, baimės, smurto, gale išsiveržiančio tūžminga būgno serija. Visas muzikinis audinys grindžiamas pradžioje pasigirstančiu trumpu keturių garsų a-c-b-h motyvu, vėliau įvairiai varijuojamu. Beje, tai juk tas pats kompozitorių pamėgtas b-a-c-h motyvas, tik išdėstytas kita tvarka! Orkestras Panufniko muziką pateikė preciziškai ir vaizdingai.

Ingrida Armonaitė nebe pirmąsyk imasi pas mus retai atliekamų smuiko kūrinių ir juos pateikia tiesiog pavyzdingai. Stravinskio Koncerto niekas iš lietuvių smuikininkų filharmonijoje nėra atlikęs. Dėl užsieniečių nesu tikra. Šis labai įdomus ir patrauklus kūrinys ne smuikininkui gali pasirodyti gana paprastas. Bet iš tikrųjų jo atlikimas reikalauja labai aukšto profesionalumo ir nemenkos energijos. Šių bruožų Armonaitė turi su kaupu. Solistė grojo iš tiesų raiškiai, energingai ir labai tiksliai, puikiai jausdama dirigento ir orkestro partnerystę.

Ingrida Armonaitė (smuikas), Modestas Pitrėnas ir LNSO

D. Matvejevo nuotraukos

Živilė Ramoškaitė

Kronika

LNDT spektakliai Lenkijoje

Šiemet Lenkijos nacionalinis dramos teatras Varšuvoje švenčia 250 metų jubiliejų. Minint sukaktį lapkričio pabaigoje teatre buvo organizuotas tarptautinis nacionalinių teatrų simpoziumas, kuriame dalyvavo teatro institucijos iš beveik 30 Europos valstybių ir Meksikos. Teatro jubiliejaus proga šiemet į ketvirtus metus organizuojamą STN festivalį specialiajai programai nuspręsta pakviesti du užsienio spektaklius, sukurtus pagal lenkų dramaturgiją: lietuvišką „Mūsų klasę“ ir Prancūzijoje pastatytą spektaklį „Istorijos pabaiga“. Lietuvoje keturiais „Auksiniais scenos kryžiais“ apdovanota „Mūsų klasė“ yra sukurta pagal šiuolaikinio lenkų teatrologo ir dramaturgo Tadeuszo Słobodzianeko kūrinį apie viename Lenkijos kaime nutikusią tragediją, o prancūzų spektaklis – pagal Christophe Honoré pjesę, kurią įkvėpė nebaigtas XX a. lenkų rašytojo Witoldo Gombrowicziaus kūrinys „Istorija“. Festivalyje taip pat bus parodytas švedų režisieriaus Stefano Larssono Švedijos Karališkajame dramos teatre sukurtas spektaklis „Rosmersholm“ ir latvio Alvio Hermanio Austrijos teatre „Burgtheater“ sukurtas „Platonovas“.

2013 m. STN festivalyje Varšuvoje dalyvavo ir itin gerų įvertinimų sulaukė Oskaro Koršunovo režisuotas „Išvarymas“. Kai kurie LNDT kūrybinės grupės nariai po „Mūsų klasės“ iš Varšuvos turės skubiai skristi į Krokuvą rengtis „Didvyrių aikštės“ rodymams. Šis spektaklis po Lietuvoje vykusio „Sirenų“ festivalio sulaukė išskirtinio užsienio ekspertų pripažinimo, o gastrolių detalės Krokuvoje buvo derinamos beveik metus. Su festivaliu „Boska Komedia“ dar prieš premjerą buvo sutarta, kad pirmasis „Didvyrių aikštės“ rodymas Lenkijoje vyks būtent šiame festivalyje. Spektaklio „Didvyrių aikštė“ rodymai festivalyje įtraukti ir į Lietuvos kultūros pristatymo „Litwa w Krakowie: sezon kultury 2015“ programą.

„Didvyrių aikštės“, sukurtos pagal Thomaso Bernhardo pjesę, gastrolių tėvynėje režisierius Krystianas Lupa laukia kaip premjeros: „Dar kuriant spektaklį Vilniuje, daug kartų susimąsčiau apie šios dramos aktualumą lenkiškame kontekste. O ypač dabar, kai žmogus klausia savęs apie tolimesnio gyvenimo prasmę, temos aktualumas tiesiog šokiruoja. Man šio spektaklio rodymas tėvynėje bus kaip premjera, dramatinė konfrontacija su žiūrovais. Jei mums per abu pasirodymus festivalyje „Boska Komedia“ pavyks pabudinti potencialią spektaklio energiją ir jo galimybę bendrauti su auditorija, jeigu (o tai yra labai svarbu) pavyks taip pateikti titrus, kad vertimas natūraliai įsilietų į spektaklio erdvę, lenkų žiūrovai galės mėgautis šiuo kūriniu kaip savo patyrimo su Thomasu Bernhardu tęsiniu. Man įdomiausia, kaip žiūrovai priims pagrindinę paskutinės Bernhardo dramos temą, jo kartumą, jo ekstremalų išpuolį prieš mitus, gimusius iš neapykantos, jo išpuolį prieš ksenofobiją. Pamatysime...“

Festivalyje „Boska Komedia“ dalyvauja šalyje ir svetur kuriantys Lenkijos režisieriai. Ne vienas jų – pasaulinio pripažinimo sulaukęs kūrėjas, pavyzdžiui, Krystiano Lupos mokiniai Krzysztofas Warlikowskis ir Grzegorzas Jarzyna. „Dalyvauti festivalyje kartu su savo studentais yra nuostabu! Šiemet jų bus tikrai daug, tiesą sakant, jau net dvi kartos. Noriu pamatyti kuo daugiau spektaklių, bet niekam neteikiu pirmenybės“, – džiaugiasi Krystianas Lupa.

Šiemet festivalyje bus parodyta 30 įvairių spektaklių. Vilniuje sukurta „Didvyrių aikštė“ bus rodoma du kartus – gruodžio 13 ir 14 dienomis.

LNDT inf.

„Didvyrių aikštė“

Gražios muzikos vardan

Kvarteto „Adora“ ir Augustino Vasiliausko koncertas

Rita Nomicaitė

Muzikuodamas su buvusiais savo studentais – kvartetu „Adora“ – jubiliejų šventė violončelininkas profesorius Augustinas Vasiliauskas, purenantis *kvartetisto* – artisto ir pedagogo – dirvą. Kvartetas „labai trapus menas, pati gražiausia, intymiausia sielos muzika. (...) Neneigiant kitos muzikos, man vis dėlto kvartetas ir yra tas žanras, vertas žmonėms perteikti didžiules vertybes, genialias idėjas“, – sako profesorius pokalbyje su Lina Navickaite-Martinelli (*Pokalbių siuita*, Versus aureus, 2010, p. 148).

Augustino Vasiliausko kūrybos juodžemis, upeliai, žolynai ir kvapnios paunksmės Lietuvos muzikos kraštovaizdį dabina kartu su Valstybiniu Vilniaus kvartetu. Kaip liudija buvęs ansamblio bendražygis smuikininkas profesorius Petras Kunca, pirmą kartą būsimojo Vilniaus kvarteto repeticijoje A. Vasiliauskas pasirodė 1971 m. liepos 16 dieną. Minėtame interviu 2009-aisiais profesorius kalbėjo: „Kvartetas yra gyvenimas, gyvenimo būdas. Tiek metų grojant, kitaip jau sunku įsivaizduoti – kasryt atsikėlus galvoje sukasi kvarteto reikalai. (...) Žinoma, kuo toliau, tuo labiau tą mūsų krūvį tenka reguliuoti, ir kartais jau net sunku suprasti, iš kur sėmėmės jėgų kad ir tokiam didžiuliam Europos Sąjungos šalių ciklui. Turbūt menininkas tokia būtybė, kad ką darydamas apie tai mažai galvoji...“ (p. 142). Tačiau brangiausia, kad pagrindinę jėgų dalį Vilniaus kvartetas palieka lietuvių muzikai, nesirinkdamas nei kūrinių stilistikos, nei tematikos, nebijodamas repetuoti kartu su autoriais. Šis ansamblis kvarteto muziką padarė gražiausiu lietuvių muzikos gėlynu. Nuo 1973 m. A. Vasiliauskas dėsto Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje. Šiuo metu labiausiai žinomi jauni styginių kvartetai „Mettis“ ir „Adora“ – profesoriaus auklėtiniai.

Sunku įsivaizduoti dar kuklesnį jubiliejaus akcentą, nei stebėjome tą gruodžio 6-osios sekmadienį Taikomosios dailės muziejuje Vilniuje. Tarsi eilinis Filharmonijos koncertas be išorinių pakilių atributų – tik kameras valdė kiti režisieriai (kažką sumanė ir Zita Kelmickaitė, su bendradarbiu, be kita ko, fiksavusi koncerte atsilankiusius profesoriaus seseris ir brolius, taip pat muzikantus). Šventės spindesį atskleidė muzika.

Šventas pedagogo žingsnis buvo ne, sakysim, rengti įrašais gausų atsiminimų vakarą, o groti su jaunimu. „Adorai“ – Simui Tankevičiui, Aistei Birvydaitei (smuikai), Jurgiui Juozapaičiui (altas), Ignei Pikalavičiūtei (violončelė) – teko ne tik rimtas gyvenimo egzaminas groti su pedagogu. Be jokio gailesčio buvo parinkta daug, ilgų ir net didesnei nei kvartetas sudėčiai kūrinių. Intensyvių emocijų, vidinės polifonijos iš audrų, aistros, maldos kupini opusai ir įžiebė laudacijos nuotaiką.

Koncertas prasidėjo tarsi „Adoros“ prisistatymu – kvartetas pats vienas griežė Franzo Schuberto *Quartettsatz* c-moll, D 703. Vėliau skambėjo Richardo Strausso Sekstetas dviem smuikams, dviem altams ir dviem violončelėms iš operos „Capriccio“ (kūriniui atlikti prisidėjo altininkė Dovilė Juozapaitienė). Po šios meilės muzikos (lyg „Tristano ir Izoldos“ kamerinio varianto) jausmo atoslūgiui puikiai tiko įterptas jaukus, paprastesnis Luigi Boccherini Styginių kvintetas C-dur, op. 42, Nr. 2 dviem smuikams, altui ir dviem violončelėms.

„Įsivaizduokime Mozarto ar Brahmso kvintetą, kai prisijungia altas, violončelė... O kas gali būti fantastiškiau už Schuberto kvintetą su dviem violončelėmis? Griežėme jį ir su Geringu, ir su Arto Norasu, ir su kitais muzikais. Genialiausias, gražiausias kūrinys“, – profesorius Vasiliauskas tame pačiame interviu (p. 148) kalba apie Schuberto styginių kvintetą C-dur, D 956, užbaigusį šį koncertą. „Kūrinys labai suvienydavo Vilniaus kvartetą, pakeldavo kūrybinę dvasią. Jo atlikimo visi laukdavome lyg Kalėdų“, – pasakoja Petras Kunca. Kiek daug kainavo jaunimui atlikti šią 47 minučių trukmės „simfoniją“, kur muzika beveik pavirtusi filosofija, galėtų rodyti situacija, kad laudacinis koncertas nebuvo pratęstas jokiais kūrinio pakartojimais, ką jau kalbėti apie papildomus, pasibaigus programai pagrotus opusus.

„Adora“ džiugino geru kūrinių formos suvokimu ir bendra stiliaus krypties pajauta. Primarijus S. Tankevičius griežė tarsi plonu teptuku piešdamas miniatiūras, violončelininkė I. Pikalavičiūtė tvirtai laikė bosus. Kitiems kvarteto nariams sekėsi įvairiai. Verta stebėti, kaip šio ansamblio gyvenimas klostysis toliau, kaip tarpusavyje susiderins jo asmenybės. Ar po 44-erių metų – tiek Vilniaus kvartete griežia A. Vasiliauskas – „Adora“, kaip ir jų profesorius, vis dar nesitvers griežti kvartetu ir tebesiverš plėsti ansamblio galimybes dėl nepaprastai gražios muzikos?

D. Matvejevo nuotr.

Simas Tankevičius, Aistė Birvydaitė, Jurgis Juozapaitis, Dovilė Juozapaitienė, Augustinas Vasiliauskas, Ignė Pikalavičiūtė

Kronika

Apdovanoti geriausi 2015 metų LNOBT solistai

Baleto savaitę vainikavusio Jurgitos Droninos gala koncerto metu, gruodžio 5 d., scenoje buvo iškilmingai apdovanoti geriausi 2015 m. Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro solistai. Tai sopranas Viktorija Miškūnaitė ir baleto solistas Genadijus Žukovskis, geriausiu antraplanių vaidmenų atlikėju išrinktas tenoras Mindaugas Jankauskas, „Operos viltimi“ įvardytas baritonas Šarūnas Šapalas ir „Baleto viltis“ – Karolina Matačinaitė.

Puoselėjant privačios mecenatystės tradiciją premijų steigėjai yra privatūs asmenys bei LNOBT paramos fondas „Orfėjaus lyra“. Geriausius metų solistus scenoje pasveikino LNOBT generalinis direktorius Gintautas Kėvišas. Jis įteikė laureatams Metų solistų statulėles (dailininkė Violeta Ganusauskienė) bei diplomus.

M. Aleksos nuotr.

Šarūnas Šapalas, Viktorija Miškūnaitė, Genadijus Žukovskis, Karolina Matačinaitė ir Mindaugas Jankauskas

Pirmasis į sceną lipo Metų baleto solistu pripažintas Genadijus Žukovskis. Jis atlieka bene visus pagrindinius vaidmenis LNOBT baletuose („Čiurlionis“, „Tristanas ir Izolda“, „Bajaderė“, „Spragtukas“, „Miegančioji gražuolė“ ir kt.), o naujausiame baleto pastatyme – Eduardo Balsio balete „Eglė žalčių karalienė“ – sukūrė įsimintiną Žilvino paveikslą (George'o Williamsono choreografija). Piniginę premiją G. Žukovskiui įteikė jos steigėja p. Raminta Kuprevičienė. Po apdovanojimų, antroje koncerto dalyje, G. Žukovskis drauge su Kristina Gudžiūnaite šoko duetą iš baleto „Spragtukas“.

Metų operos solistės premiją sopranui Viktorijai Miškūnaitė įteikė p. Nerija Kasparienė. V. Miškūnaitė apdovanojimą pelnė už įspūdingai sukurtą Manon vaidmenį Jules'io Massenet operoje „Manon“; šios operos premjera pradėtas 2015–2016 m. sezonas. Taip pat V. Miškūnaitė dainuoja Violetą Giuseppe's Verdi „Traviatoje“, Rozalindą Johanno Strausso „Šikšnosparnyje“ bei Mikaelą Georges'o Bizet operoje „Karmen“.

Už geriausią metų antraplanių vaidmenų atlikimą apdovanotas tenoras Mindaugas Jankauskas. Solistą šiais metais matėme atliekantį Gijo de Morfonteno vaidmenį operoje „Manon“, Žakino – Ludwigo van Beethoveno operoje „Fidelijus“, Dono Kurcijaus – Wolfgango Amadeus Mozarto „Figaro vedybose“ bei Blindo operetėje „Šikšnosparnis“. Prizo steigėjas – LNOBT paramos fondas „Orfėjaus lyra“, premiją įteikė fondo direktorė p. Nijolė Galinienė.

Metų operos vilties premija apdovanotas baritonas Šarūnas Šapalas. 2015 m. jis debiutavo pagrindiniais vaidmenimis Johanno Strausso operetėje „Šikšnosparnis“ (Falkė) ir Franzo Leháro „Linksmojoje našlėje“ (Grafas Danilo), sukūrė Bretinji vaidmenį operoje „Manon“. Praeitą sezoną Š. Šapalas buvo vienas iš LNOBT operos stažuotojų programos dalyvių.

Metų baleto vilties premija skirta jaunai balerinai Karolinai Matačinaitei. Kiek daugiau nei metus LNOBT trupėje šokančiai K. Matačinaitei apdovanojimas skirtas už artistiškumą ir sparčią baleto technikos pažangą. Operos ir baleto Vilčių apdovanojimų premijas įsteigė ir scenoje įteikė p. Daiva ir Vidmantas Kanopai.

LNOBT inf.

„Senas geras“ Stanislavskis ir mecenavimo subtilybės

Šiuolaikinis Kinijos teatras

Vlada Kalpokaitė

Kad ir kaip nuvalkiotai skambėtų metafora apie Didžiąją kinų sieną, ji vis dėlto tiktų bandant nubrėžti mūsų žinių ribas: kažkodėl siena neblogai praleidžia viską, kas susiję su populiariąja Kinijos kultūra, politika, ekonomika, pramone ir kulinarija, o štai šiuolaikinio meno procesai lieka už šio pasaulio stebuklo. Ypač – šiuolaikinių scenos menų dabartis. Praėjusiame festivalyje „Naujasis Baltijos šokis“ matėme TAO šokio teatro spektaklį, bet tai niekaip nesukonkretino ir neaktualizavo teatrinio Kinijos gyvenimo peizažo.

Spėju, kad miglose skendima abipus jau minėtos sienos: kinai apie pasaulinio garso (mes taip tikime ir sakome) Lietuvos teatrą taip pat beveik nieko nėra girdėję. Tuo teko įsitikinti lapkričio pabaigoje praleidus porą valandų su nepriklausomo Pekino teatro Penghao meno vadove Lai Huihui ir nepriklausomo Šanchajaus teatro vaikams „ASK. Art Space for Kids“ prodiusere Yewen Laubinger.

Šios nepriklausomo sektoriaus atstovės dalyvavo Lietuvos kultūros instituto kuruojamoje Ekspertų vizitų programoje – drauge su neseniai pradėjusia Lietuvos kultūros atstovavimą Kinijoje atašė Agne Biliūnaite aplankė nemažai Lietuvos teatrų, kuriančių vaikams ir jaunimui. Prodiuserės žiūrėjo naujausią Vilniaus teatro „Lėlė“ premjerą – spektaklį „Apie tai, kaip Kolka Pankinas skrido į Braziliją, o Marčius Nepankinas niekuo netikėjo, arba Ga-ra-rar“ pagal Daniilą Charmsą, Stalo teatro spektaklį „Tarmių stalas“, teatro laboratorijos „Atviras ratas“ pastatymą „Lietaus žemė“, teatro „Lino lėlės“ „Lietuvišką pasaką apie tris seseris“, Lietuvos nacionalinio dramos teatro „Atžalyną“ pagal Kazį Binkį ir net naujo režisierės Karolinos Žernytės pojūčių teatro bandymą Lietuvos energetikos ir technikos muziejuje. Spektaklių kūrėjus Huihui ir Yewen matė ne tik scenoje – turėjo progos su jais pabendrauti, dar susitiko su dramaturge Gabriele Labanauskaite, „Menų spaustuvės“ atstovais ir rezidentais.

Lai Huihui ir Yewen Laubinger — A. Biliūnaitės nuotr.

„Jūsų istorija nenutrūko...“

Be abejo, visada smalsu, kuo (ar?) sudominome viešnias iš tolimos šalies? Prisipažinsiu: jų atsakymas buvo netikėtas, nes stereotipai vertė manyti, kad Kinijos atstovių akį galėjo patraukti teatro kalba, naudojanti daug šiuolaikinių technologijų, įvairių vaizdo modeliavimo ir t.t. efektų. Ogi – visiškai priešingai: „Mums abiem geriausias šios kelionės spektaklis – Stalo teatro „Tarmių stalas“, – sutartinai nusprendė abi kinų teatralės. Spektaklis, kuris per kasdienių daiktų istorijas kalba apie keturias lietuvių tarmes, nepaisant savo etnografinės, iš pažiūros lokalios raiškos, kreipėsi į žiūroves iš Kinijos kaip universalus pasakojimas. „Šis spektaklis buvo tikra atgaiva mano širdžiai. Radau jame tai, ko labai trūksta šiuolaikinėje Kinijoje, trūksta vaikams ir suaugusiems ne vien estetikos, bet ir etikos plotmėje – mūsų visuomenė prarado gyvenimo nuoširdumo pojūtį, prarado tradicijos, kultūros tęstinumą. Jūs turite visa tai ir kartu sugebate vystyti tradicijas, maitinti jomis šiuolaikinį teatrą. Mačiau labai daug objektų, daiktų teatro spektaklių, bet ten daiktas dažniausiai ir lieka daiktas, jis atlieka savo konkrečią funkciją ir tiek. Spektaklyje „Tarmių stalas“ daiktų magija prikelia senovės poetiką, kurią stiprina judesys, garsas, visa atmosfera. Kokia nuostabi autentika – spektaklio kūrėja naudoja tikrus, savo prosenelio skaptuotus medinukus! Man labai gražus šis ryšys, paveldimumas, laikų sąskambis“, – įspūdžiais dalijosi Lai Huihui.

Pasak jos, Kinijos lėlių teatro tradicija, kaip ir daugybė kitų klasikinių meno formų, šiuo metu gyvuoja tik muziejuose. Po 7-ąjį praėjusio amžiaus dešimtmetį prasidėjusios Didžiosios kultūrinės revoliucijos natūrali istorijos raida sustojo, tradicijos buvo nugramzdintos į praeitį.

Matyt, vertindamos iš savo teatrinės tradicijos konteksto, Y. Laubinger ir jos kolegė sugriovė dar vieną mūsų įsivaizdavimą apie pernelyg teatrališkus aktorius, niekaip neįveikiančius šiuolaikinio postdraminio teatro reikalavimo tiesiog būti scenoje: „Man pasirodė, kad jūsų aktoriai nevaidina! Jie tiesiog būna savimi scenoje, atvirai dalijasi su žiūrovais savo išgyvenimais, tuo, kas aplinkui, kas supa mus visus, o ne skraidžioja kažkur toli danguje... Būtent ši patirtis man buvo svarbiausia Lietuvoje“, – tikino Kinijos teatro kūrėja.

„Tarmių stalas“ — Stalo teatro nuotr.

Mamų ir dantų gydytojų iniciatyvos

Viešnios papasakojo ir apie savo atstovaujamas organizacijas. Yewen Laubinger dirba viename Šanchajaus prekybos centre besiglaudžiančiame teatre vaikams „The A.S.K (Art Space for Kids“). Nors nedidelis privatus teatriukas, kurį įkūrė kelios veiklios mamos, skaičiuoja vos antrus metus, jis jau organizuoja tikrai nemažą tarptautinį festivalį (šiemet jame dalyvavo septyni spektakliai iš Jungtinės Karalystės, Kanados, Australijos, Rusijos, Danijos). „Mūsų tikslas – grąžinti į vaikų gyvenimą tikrus dalykus. Juk labai liūdina tai, kaip jie šiais laikais auga. Jaunąją kartą supa tiek daug plastmasės, elektronikos, daiktų ir tiek mažai dvasios. Žiūrėdama lietuviškus spektaklius, visąlaik mąsčiau apie galią, kurią turi tikras teatras, kokią didžiulę įtaką jis gali turėti žiūrovams, dalytis šia galia“, – svarstė Y. Laubinger.

Lai Huihui yra Pekino senamiestyje įsikūrusio nepriklausomo teatro Penghao meno vadovė. Šio teatro atsiradimo istorija, bent jau mums, skamba egzotiškai: 2008 m. jį įkūrė ir iki šiol išlaiko vienas Pekino odontologas. Teatre įrengta vadinamoji „black box“ – universali šimto vietų vaidybos aikštelė, kur vaidinami eksperimentiniai teatro, šiuolaikinio šokio, teatro vaikams spektakliai, vyksta įvairūs koncertai, taip pat veikia scenos menų biblioteka, nedidelėje erdvėje rengiamos parodos, yra kavinė.

Pasak prodiuserės, valstybinis finansavimas sudaro mažąją jų biudžeto dalį (teatras iš esmės gyvena iš bilietų pardavimo ir privačių lėšų); prieš keletą metų jie bendradarbiavo su nacionaliniu meno fondu, bet ši patirtis nepasiteisino – valstybė labiau nusiteikusi remti dideles oficiozines organizacijas ir visiškai komercinio, pramoginio turinio ir projektinio veikimo modelio įstaigas. Todėl teatrams, kurie norėtų išlaikyti meną kaip savo veiklos prioritetą, toks bendradarbiavimas su valstybe ir jo pasekmės nėra tinkami. „Mes stengiamės išlaikyti tą poziciją, kad menas turi būti laisvas – nuo valstybės paramos, propagandos ir komercijos. Mūsų pasirinkimas nėra lengvas, patiriame didelį spaudimą, bet stengiamės išgyventi. Rodome savo kūrybą, taip pat kasmet birželį ir liepą rengiame tarptautinį festivalį. Jį remia minėtas odontologas ir jo draugai“, – šypsosi Lai Huihui. Beje, pirmus ketverius metus festivalį rėmė valstybė, bet paskui Penghao teatras atsisakė didžiosios dalies šios paramos, nes imta kištis į programą...

Pasak meno vadovės, Penghao teatras, be abejo, nėra vienintelis Kinijos nepriklausomas teatras: „Svarbiausia yra tai, ką reiškia ta „nepriklausomybė“. Sakyčiau, šiuo metu šalyje auga privačių teatrų sektorius, nemaža jų dalis – pramoginiai. Taip pat yra ir eksperimentinių, net avangardinių trupių, bet, tarkime, jos gali neturėti licencijos viešai rodyti savo spektaklius. Žodžiu, jei nori išgyventi ir išlaikyti savo estetines ir etines vertybes, tikrai nėra lengva. Jei pasiseka taip, kaip mums, gelbsti dosnūs mecenatai.“

Pasenusi estetika ir neišlepinta, smalsi publika

Paprašyta pristatyti bendrą Kinijos šiuolaikinio teatro peizažą, Lai Huihui kalba lakoniškai: „Tradicinis, repertuarinis dramos teatras. Estetika – o, Stanislavskis. Visada, per amžius. Penkiasdešimtmetis režisierius, statantis sentimentalius spektaklius“, – negailestingai diagnozuoja teatro prodiuserė. Ji priduria, kad, kaip ir visur, teatrinis jaunimas ieško kitų kelių, kitokios teatrinės kalbos, mėgina eksperimentuoti, bet sunkiai skinasi kelius į pripažintas scenas. Šalia oficialaus teatrinio išsilavinimo daugėja galimybių tobulintis įvairiose kūrybinėse dirbtuvėse, informacija apie šiuolaikinio teatro tendencijas įvairiomis formomis pasiekia vis daugiau jaunųjų kūrėjų.

Tačiau teatrinės publikos mes galėtume pavydėti: pasak Lai Huihui, žiūrovai yra smalsūs, nėra problemos juos sukviesti kad ir į visiškai keistą, nematytą, sunkiau suvokiamą meno renginį. „Iš tikrųjų žmonės pasiilgsta gelmės, prasmių, jie pavargo nuo pramogų. Stengiamės visais atvejais pagalvoti apie kiekvieną pristatymą atskirai, jeigu reikia, prieš spektaklį, gastroles ar festivalį rengiame edukacinius užsiėmimus, paskaitas, diskusijas. Pavyzdžiui, jeigu kviesime jūsų Stalo teatro spektaklį, būtinai paruošime publiką – papasakosime apie Lietuvą, jos kultūrą, istoriją, tarmes, teatro raidą“, – darbo su publika principus dėstė prodiuserė. Jos kolegė iš Šanchajaus priduria, kad jos teatro tikslas – ištraukti jaunąją kartą iš netikro pasaulio, grąžinti pamirštas vertybes, kultūros tęstinumą, ugdyti gebėjimą diskutuoti, matyti esmę, mąstyti kritiškai.

Abi viešnios iš Kinijos visus šiuos idealus tikina pamačiusios keliuose lietuviškuose spektakliuose. Vadinasi, kultūros atašė Agnės Biliūnaitės sumanymai 2016–2017 m. surengti lietuviško teatro savaitę Kinijoje, pristatyti spektaklius tarptautiniuose festivaliuose, pažindinti Kinijos publiką su teatru „kitapus sienos“ yra visiškai realūs.

Baleto jubiliejaus staigmenos

Šventinės savaitės programa

Helmutas Šabasevičius

Lietuvos baletas solidžiai paminėjo 90 metų sukaktį – gruodžio 2–6 d. vykusi Baleto savaitė pristatė įvairų, baleto trupės meninę programą išsamiai atskleidžiantį repertuarą, kuriame vyravo naujoviškai suvoktos ir perteiktos klasikinio baleto tradicijos.

Léo Delibes'o baletą „Kopelija", kuris pradėjo šventinę savaitę, tradicišku pastatymu nepavadinsi – choreografas Kirillas Simonovas ir scenografas Michailas Šemiakinas siekė lengvą XIX a. antrosios pusės baletinę istoriją priartinti prie bauginančių Ernsto Theodoro Amadeus Hoffmanno pasakos temų. Tačiau pagarba tradicijai buvo aiškiai juntama prieš spektaklį vykusiame Lietuvos baleto senjorų susitikime, kur jie buvo pasveikinti gėlėmis ir padėkos raštais. Nemažame į spektaklį pakviestų buvusių baleto artistų būryje buvo matyti ir tie, kurie dar prisimena senąjį Nikolajaus Zverevo „Kopelijos" pastatymą: tai buvę artistai, pedagogai Leokadija Šveikauskaitė-Dumšaitienė, Irena Kalvaitytė-Požėrienė, Pranciškus Peluritis ir kiti. O scenoje greta patyrusių dabartinių baleto solisčių Anastasijos Čumakovos (Klara) ir Olgos Konošenko (Olimpija) pirmą kartą Natanaelio vaidmenį kūrė Voicechas Žuromskas – tiek techniniu, tiek artistiniu aspektu debiutas pavyko, dabar svarbu galimybės toliau brandinti ir turtinti šį personažą.

Kitoks žvilgsnis į lietuviško baleto tradiciją – naujoji Eduardo Balsio „Eglės žalčių karalienės" versija, sukėlusi nemažai klausimų ir skirtingų vertinimų. Anglų menininkai choreografas George'as Williamsonas ir dailininkė Louie Whitemore savaip perskaitė lietuviams ypač brangią legendą, veiksmą iš jūros perkėlę į ežerą ir pakabinę virš jo didžiulį krauju pasruvusios saulės diską. Pantomima ir tikroviškais daiktais (grėbliais, dalgiais, skalbiniais, klumpėmis, rėčiu) pasakodamas siužetą, herojų jausmus choreografas stengėsi perteikti neoklasikine technika, bet šokio scenų, dėl kurių norėtųsi šį spektaklį pamatyti vėl, nesukūrė. Prie premjerose šokusių pagrindinių vaidmenų atlikėjų baleto savaitės programoje rodytame spektaklyje prisijungė Haruka Ohno, pirmą kartą atlikusi Drebulės vaidmenį.

„Kopelija" M. Aleksos nuotraukos

„Bolero+" – trijų šiuolaikinių baletų vakaras, kur viena prie kitos šliejasi skirtinga šokio stilistika. O spektaklius jungianti tema – meilė; žydų choreografas Itzikas Gallili „Dalykuose, kurių niekam nepasakojau" apie meilę kalba judesių atspalviais ir šviesų pustoniais, su lengva ironija, o Krzysztofas Pastoras, įkūnydamas ne kartą jau Lietuvoje skambėjusį Mauricе'o Ravelio „Bolero" – ryškiomis choreografinėmis formomis, apšvietimo ir kostiumų kontrastais, aistringais šokėjų Gretos Gylytės ir Eligijaus Butkaus judesiais.

Šioje žinomų choreografų draugėje – ir jauniausios kartos Lietuvos choreografas Martynas Rimeikis, sukūręs spektaklį „Visur kur mes nebuvom". Čia pirmą kartą drauge su premjeroje matytais artistais išraiškingai šoko didžiulį vaidmenų kraitį sukaupusi balerina Anastasija Čumakova bei Jeronimas Krivickas, trupėje dirbantis nuo šio sezono pradžios.

Išmintinga buvo į šventinės savaitės programą įtraukti ir dieninį spektaklį – sėkmingą Piotro Čaikovskio „Spragtuko" redakciją, kurią pernai pastatė Pastoras. Tik gaila, kad prieš prasidedant spektakliui nenuskambėjo iškilmingas sveikinimas, kuriuo buvo pradedami kiti jubiliejiniai renginiai – tai būtų buvusi gera proga ir jauniausiems žiūrovams priminti, kokioje šventėje jie dalyvauja. Juo labiau kad spektaklis buvo sušoktas pakiliai ir šventiškai, vaidyba ir tvirta šokio technika džiugino pagrindinių vaidmenų atlikėjai Kristina Gudžiūnaitė, Genadijus Žukovskis, Greta Gylytė. „Spragtuke" buvo aiškiai pastebima ir jaunoji šokėjų karta: nuotaikingai Frico vaidmenį atlikęs Davidas Santosas, taip pat ir trupės naujokai: I veiksme į Kalėdų laukiančių vaikų būrį išradingomis mizanscenomis įsijungęs Karolis Šemetas, sklandžiai, muzikaliai šokę II veiksmo valso solistai Eimantė Šeškutė ir Jonas Laucius.

Šių spektaklių fragmentai įtraukti ir į šventinį koncertą, kuris buvo surengtas dabar Kanados nacionalinio baleto trupės primabalerinos Jurgitos Droninos iniciatyva. Lietuvos šokio menui atstovavo Čumakovos ir Krivicko pašoktas duetas iš „Visur kur mes nebuvom", *Adagio* iš „Spragtuko" (Gudžiūnaitė ir Žukovskis) bei duetas iš „Eglės" – jį šoko Konošenko ir Rimeikis, kurių premjerinis „Žalčių karalienės" spektaklis dar laukia.

Lietuvos baleto artistai tinkamai įsijungė į didelį svečių būrį. Tiek ryškių tarptautinės baleto scenos žvaigždžių Vilniuje neteko matyti nuo prieš dvidešimt metų Petro Skirmanto fondo „Dance" rengtų koncertų laikų.

Prieš šventinį koncertą buvo pagerbti ir geriausi metų operos ir baleto artistai. Geriausiu metų baleto solistu paskelbtas Genadijus Žukovskis, Baleto vilties premiją pelnė kordebaleto artistė Karolina Matačinaitė. Įteikiant prizus dukart skambėjo baleto mecenatės Ramintos Kuprevičienės pavardė – ji ne tik baleto prizų steigėja, bet ir viena iš pagrindinių koncerto rėmėjų.

Koncerte įdomu buvo matyti ne tik šokėjus, bet ir reikšmingų XX a. II pusės choreografų darbus, kurie atskleidė įvairias klasikinio baleto transformacijas. Baleto solistai parodė nemažai žinomų ir efektingų epizodų, kuriuose turėjo galimybę pademonstruoti artistiškumą ir virtuozišką šokio techniką. Antgamtiškais šuoliais ir sukiniais stulbino Osiel Gouneo (Anglijos nacionalinis baletas), kartu su įspūdingos technikos partnere Nicoletta Manni (Milano „La Scala") šokę duetus iš „Don Kichoto" bei XIX a. pabaigoje sukurto Romualdo Marenco baleto „Excelsior". Iš „Anos Kareninos" Lietuvos žiūrovams pažįstamo Aleksejaus Ratmanskio choreografiją pristatė Rusijos Didžiojo teatro pagrindiniai solistai Jekaterina Krysanova ir Vladislavas Lantratovas, šokę Leonido Desiatnikovo „Prarastų iliuzijų" ir Dmitrijaus Šostakovičiaus „Skaidriojo upelio" fragmentus. Ashley Bourder ir Amar Ramasar (Niujorko miesto baletas) šoko Balanchine'o baleto „Who Cares?" fragmentą ir duetą „Bitter Earth" (Christopherio Wheeldono choreografija), Maria Eichwald (Štutgarto baletas) ir Michailas Kaniskinas (Valstybinis baletas, Berlynas) – duetą „Jeune homme" (Uwe's Scholzo choreografija) ir ištrauką iš baleto „Kazimiero spalvos" (choreografas – Mauro Bigonzetti). Kennetho MacMillano baleto „Žiemos svajos" ištrauką jausmingai atliko Daria Klimentová (pernai baigusi pagrindinės solistės karjerą Anglijos nacionaliniame balete) ir Vadimas Muntagirovas (Karališkasis baletas, Londonas), kuris taip pat pasirodė su Jurgita Dronina baleto „Korsaras" scenose.

Neseniai Vilniuje viešėjęs Paryžiaus operos *étoile* Josua Hoffaltas kartu su Dronina atliko puikų Viktoro Gzovskio pagal Danielio François Aubero muziką pastatytą „Didįjį klasikinį *pas de deux*" bei Deimantų sceną iš George'o Balanchine'o „Brangakmenių".

Koncertą baigė *pas de deux* iš Adolphe'o Adamo baleto „Korsaras" – jį virtuoziškai šoko Jurgita Dronina ir Vadimas Muntagirovas, o kodoje prie jų prisijungė visi koncerto dalyviai.

Greta Gylytė ir Eligijus Butkus spektaklyje „Boleto"

Anonsai

Naujamečiai koncertai Arsenale

Paskutinį šių metų vakarą, gruodžio 31 d., 17.30 ir 20 val. kamerinės muzikos ansamblis „Vilniaus arsenalas" kviečia į koncertus Taikomosios dailės muziejuje, Arsenalo g. 3A, Vilniuje. Klausytojų laukia susitikimas su žinomais atlikėjais, dainininkais Julija Stupnianek (sopranas) ir Tomu Tuskeniu (baritonas) bei nuotaikinga muzika. Palydint senuosius metus skambės ir nepaprastą vakaro atmosferą kurs J.S. Bacho, G.F. Händelio, D. Cimarosos, G. Donizetti ir J. Offenbacho muzikiniai perlai bei žaismingi operų fragmentai.

1986 m. susibūręs „Vilniaus arsenalas" – Laima Šulskutė (fleita), Rolandas Romoslauskas (altas, vienas ansamblio „Vilniaus arsenalas" įkūrėjų ir vadovas), Sergejus Okruško (fortepijonas) – aktyvią koncertinę veiklą pradėjo po metų, kai Vilniuje buvo atidarytas Taikomosios dailės muziejus. Čia ansamblio rengiami koncertai tapo tradiciniai, o ansamblio pavadinimas buvo susietas su muziejaus patalpomis, kuriose XVI–XVII a. laikyti ginklai.

Ansamblio repertuaras, kurio pagrindą iš pradžių sudarė XVII–XVIII a. kamerinė muzika, ilgainiui plėtėsi, į jį įtraukti įvairių epochų kūriniai nuo ankstyvojo baroko iki šiuolaikinių kompozicijų. 1998 m. „Vilniaus arsenalas" įrašė pirmą kompaktinę plokštelę „Muzika Lietuvos dailės muziejaus galerijose". Pastaruoju metu ansamblis vis dažniau atlieka šiuolaikinę muziką, daugiau dėmesio skirdamas XX–XXI a. autoriams. „Vilniaus arsenalui" ypač reikšminga lietuvių muzika, jo iniciatyva gimsta nauji kūriniai. Nuo 2001 m. ansamblio pradėtas kūrybinis bendradarbiavimas su iškiliausiais nūdienos Lietuvos kompozitoriais O. Balakausku, F. Bajoru, A. Martinaičiu, T. Makačinu, V. Bartuliu, J. Juozapaičiu, M. Urbaičiu, Z. Bružaite, L. Narvilaite ir kitais tęsiasi iki šiol. Nuo 2001 m. ansamblis inicijavo ir atliko daugiau kaip 50 lietuvių kompozitorių premjerų. „Vilniaus arsenalas" įrašė kompaktinių plokštelių ciklą „Erdvės ir laiko atspindžiai", skirtą šiuolaikinei lietuvių kompozitorių kūrybai. 2006–2011 m. išleistos keturios kompaktinės plokštelės su ansamblio inicijuotais šiuolaikinių lietuvių autorių vokaliniais ciklais ir instrumentine muzika.

Ansamblis aktyviai koncertuoja ir yra surengęs daugiau kaip 1000 koncertų įvairiuose Lietuvos miestuose, Olandijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Lenkijoje, Latvijoje, Estijoje. Dalyvavo Lietuvos nacionalinės televizijos ir radijo laidų įrašuose. Kolektyvas yra daugelio tęstinių projektų, klasikinės ir šiuolaikinės muzikos festivalių Lietuvoje ir užsienyje dalyvis.

Rengėjų inf.

Nesibaigiantys linkėjimai iš tamsos

Vido Poškaus paroda „nePApabaigta tapyba“ Aistės Kisarauskaitės namų galerijoje

Aistė Kisarauskaitė

Jei menotyrininkas Vidas Poškus rašo giriamąją recenziją apie savo žmonos tapybą, nebijodamas motyvuoti tuo, kad ją myli ir (todėl?) jos kūriniai atrodo puikūs, tai aš sakau: eina sau visi interesų konfliktai, aš irgi galiu rašyti apie paties Vido parodą „nePApabaigta tapyba“, nes ja džiaugiuosi, nors ši eksponuojama mano namų galerijoje. Kaip rašo autorius:

„Pasakymą nePApabaigta tapyba galima vertinti ir suprasti keliomis prasmėmis. Pirmas dalykas, kartais tampantis probleminiu klausimu, ir su kuriuo susiduria ne vienas, tapantis ne klasikinės – daugiasluoksnės tapybos būdais, glūdi kur tapybos pradžia ir, ypač – kur jos pabaiga? Šių eilučių, o ir eksponuojamos tapybos autorius kūrybinio proceso metu dažnai daro pauzes, stabtelna, galop stoja, mąstydamas, jog galėtų dar dirbti, tačiau verta sustoti. Tad šioji tapyba iš tiesų yra „nepabaigta“ (...). Kita vertus, nePAbaigtumas visame šiame žaidime turi ir literatūriškai konceptualų aspektą. Ne vienoje kompozicijoje apropriacijos bei citavimo būdais yra pasinaudojama Lietuvos dailės klasikų – tokių kaip Jono Zenkevičiaus, Vincento Smakausko ir kitų – piešiniais bei eskizais. Sąmoningai naudojami tapyboje nerealizuoti (nepabaigti) objektai, juos tiesiog Pabaigiant ir įpučiant kitokios – poškiškos dvasios.“

Gyventi su parodomis yra nauja patirtis, kai prabudus brėkštant, lėtai iriantis per tankią ryto prieblandą iki viryklės kaisti kavos, nuo sienų moja kūriniai. Ekspozicija. Kartais nedegu šviesos – mėgstu stebėti dienos atėjimą, kai rytas susiglamžęs lyg kokia besiskleidžianti aguona. Aš irgi dar susiglamžiusi, Vido Poškaus nutapytos būtybės – iš pirmo žvilgsnio taip pat, tas mane pralinksmina. Kas rytą.

– Kavos? – klausiu tų, kurios neša deglus („Fakelai, spartakiada Alytuje kokiais aštuoniasdešimtaisiais“) šiepdamos smulkius dantukus, tikėdamosi man pašviesti, nes už lango nuostabioji Lietuvos šlapdriba ir vakaro tamsa prasideda nuo pat ryto. Poškaus tapyba – irgi iš tos tamsos, nes menininkas tapo pagal senųjų meistrų tradicijas – ant tamsaus (šiuo atveju – juodo) grunto. Ir ne tik tuo Poškaus kūriniai panašūs į gerą menotyrinį tekstą – jie pilni nuorodų ir citatų, sluoksnių ir klodų, tiesioginių arba ne. Patį tapybos audinį, jos formą dažnai sunku apibūdinti, tenka ieškoti beveik poetinių formuluočių, kurios galėtų bent kiek perteikti sodraus potėpio malonumą, atsainų jo neišbaigtumą, matinius paviršius, ant kurių, kaip Petkevičaitės-Bitės portrete, šviečia pastozinė neono spalvos dėmė – veidas. Čia Vidas pasakoja istoriją apie rašytoją, kuri turėjo negalią – kuprelę, todėl jos fotografijoje, rastoje kažkokiame tarpukario žurnale, pečiai atrodo itin platūs, „gražiai platūs“. Tai menininkui pasirodė išraiškinga, ką jis tikrai perdavė nutapytame portrete – Petkevičaitė-Bitė yra vienas šilčiausių ir išraiškingiausių šios parodos kūrinių. Kas rytą rašytoja man merkia akį, nors to jaukumo kupini ir šalia susirinkę „Stovintys“ iš Alytaus. Chebrytė „išsirikiavusi viena gražia linija, visi skirtingi, visi panašūs, visi labai geri ir visi patenkinti savimi“, kaip rašo apie juos autorius. O aš tiesiog mėgaujuosi jų paveiksline kompanija. Matinėje paviršiaus tamsoje vos išsiskiriančia pieštuko linija nužymėtos kojytės trypčioja savo vizualinį ritmą, o rausvos apvalios galvutės (kaip ir kai kurie kiti šios parodos personažai) primena Raimundo Sližio herojus, tačiau be pastarojo buržuazinės prabangos kritikos, besiribojančios su tiesiog saldžia salonine tapyba. Ne, Vidas per daug atsainus, negalintis net paveikslo pagrindo preciziškai pasiruošti. O tapo jis ant popieriaus, akrilu, tad kartais aiškiai matyti prastai įtempto popieriaus raukšlės.

– Atsargiai, – sako jis, – šis paveikslas labai sunkus.

Ir iš tiesų sunkus, kaip popierius gali tiek sverti? Tada menininkas pasakoja, kad nutapyto kūrinio nenuima nuo porėmio, o vėliau ant viršaus tempia kitą popierių ir vėl tapo. Taigi šie paveikslai pilni įvairiausių turinių, nematomų taip pat. Kartais žiūrėdama į kūrinius pamąstau, kaip jie atrodytų, jei Vidas preciziškai uždažytų krašteliu, idealiai įtemptų. Nežinau, nes šie tapiniai pilni chaotiškos gyvybės, spontaniškumo, visai nesiekiant demonstruoti virtuoziškumą, tarsi tyčia neužbaigiant. Sodrus potėpis kartais primena Povilo Ričardo Vaitiekūno paveikslus, tik Poškaus „Baltramiejus“ ateina ne iš archajinio kaimo, žalios vasaros gamtos, jame – ne nudilusių medinių buities rakandų koloritas. Vido žmogučiai skinasi kelią iš istorijos, praėjusio laiko tamsos, kur Graikija lygi Alytui, o Vytautas bėga persirengęs moteriškais drabužiais. Tiesa, jis po miškus klaidžioja ankstesnėje Poškaus parodoje. Begaliniai kultūros, žinių ir legendų laukai. Gal todėl matinė juoda spalva, vyraujanti paveiksluose, visai neturi baugumo, ji tarsi nužymi plotus, kur mūsų atmintis negeba nieko nupiešti.

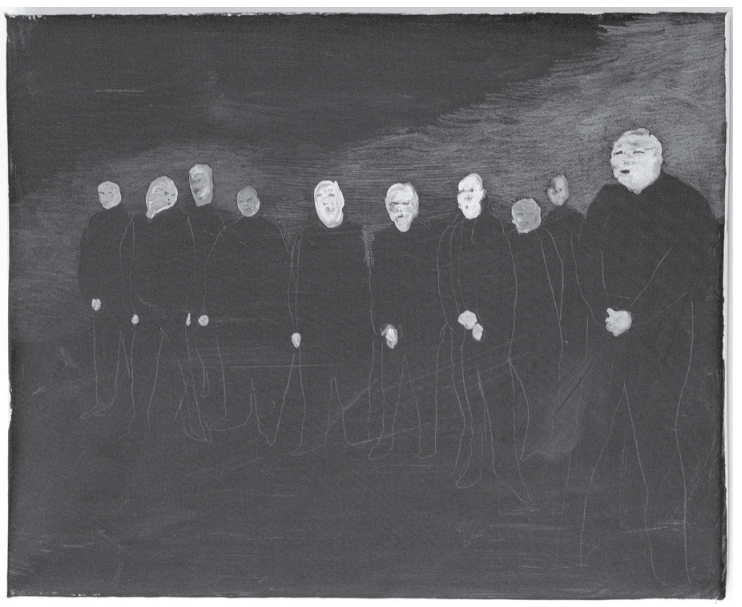

A. Kisarauskaitės nuotr.

Vidas Poškus, „Stovintys“. Stovintys iš Alytaus – *chebrytė* „išsirikiavusi viena gražia linija, visi skirtingi, visi panašūs, visi labai geri ir visi patenkinti savimi. 2015 m.

– Kas šis gemaliukas? – klausiu, na ne itin gražiai apibūdindama mažo žmogeliuko figūrėlę, brendančią kartu su didesne per mėlyną vandens bangą.

– Antinojas ir Karakala, – atsako autorius ir aš kiek susigėstu, nes tos istorijos tikrai nepamenu, tačiau aišku, kaip ir priklauso šiuolaikiniam menui, ji parašyta greta, tapusi ekspozicijos dalimi, tereikia atidžiai skaityti.

Privalu paskaityti ir apie minėtąjį „Baltramiejų“, nes Poškaus nutapytojo pirmtakas – Alsėdžių šventasis, pirmasis žinomas vyro aktas Lietuvoje (XVII a. pradžia), kuriame Baltramiejus nuogas, „maksimaliai nuogas – net oda nulupta, stovi sau nušviestas anapusybės ir nors tu ką!“, rašo Vidas prie pavadinimo. Bet reikia pažymėti – menininko aiškiai nedomina nei kančios motyvas, nei religiniai kankinystės aspektai, jam tai daugiau tiesiog vyro aktas, menotyrininkas lengvai nurodo tapytojui pasigilinti į formą, suteikiant kitus, visai savus ir gerokai švelnesnius turinius. Taip, Vido kūriniai būtent jaukūs, nestokoja ir subtilios ironijos, kaip tos „Grandies“ merginos („tiksliau – 106-oji grandis, organizacijos „Jaunoji Lietuva“ aktyvios narės ir entuziastingos dalyvės, patriotės ir sportininkės, amžinai besišypsančios ir gražios“), aš kasdien džiaugiuosi jas priėmusi gyventi ant savo sienų, o taip nutinka nedažnai. Paveikslai lyg draugai – ne kiekvienas tampa tuo, kurį matydamas džiaugiesi, ypač matydamas kasdien, o humoro jausmas man atrodo draugystei būtinas.

Bet norėčiau grįžti prie Baltramiejaus, netekusio odos, nes ir tekstą norėčiau užbaigti (neišsigąskite!) reklama arba menininko pažadu, kurį, pasikalbėjus apie tuos sluoksnius bei vidinius turinius, davė Vidas, sumanęs įvykdyti savo paveikslo išrengimą. Striptizą, išlukštenimą, odos nuėmimą arba tiesiog mažutį madingąjį meninį savo paveikslo tyrimą, nuimdamas vieną po kito ant porėmio užaugintus kūrinius, taip komponuodamas dar vieną pasakojimą iš įvairių jau sukurtų anksčiau. Taigi, gebėjimas augti iš praeities ar nerti ten, lyg antikvarui ieškant naratyvų, vaizdų, kitų inspiracijų, matyt, yra viena žavesnių Vido Poškaus savybių, nesvarbu, ar jis rašytų tekstus apie kitus menininkus, jų kūrybines erdves – studijas, Vilnių, ar persikūnytų į menininką, dailiai suderindamas lobių ieškotojo džiugesį ir meilę pačiai tapybai, jos medžiagos jusliškumui, pieštuko paliktai faktūrai.

Taigi, mielieji, moja deglais baltos būtybės („Fakelai“) šią jau nebeprašvisiančią dieną, linkėjimus siunčia Alytaus *chebrytė* bei gražios sportininkės ir patriotės, šypsosi Petkevičaitė-Bitė, primindami, kad tamsa visai nebūtinai turi reikšti depresiją, šūksniais apie kurią, kaip kasmet, jau pildosi feisbukas. Prieblanda gali būti minkšta, sodri, jauki, pilna makabriškų personažų, dar neišpakuotų, neįkūnytų istorijų, pačios būsimybės ar neištyrinėtų praeities plotų, kaip Vido Poškaus tapyboje.

Paroda veikia iki gruodžio 15 d.

Apjungiant skirtybes

Apie tarptautinę taikomojo meno mugę „Craft Vilnius“

Rita Mikučionytė

Idėja rengti tarptautinę taikomojo meno mugę „Craft Vilnius“, kurią dar 2013 m. iš Filadelfijos parsivežė keli lietuvių dailininkai, vis dar atrodo patraukli ir aktuali. Juk čia pat Kalėdos – ieškome netikėtų ir meniškų, funkcionalių dovanų, juolab kad visa Lietuva turbūt „prie meno“... Turiu omeny įvairiausias progines amatų ir taikomojo meno (rečiau dizaino) muges, kuriose greta amatininkų bei liaudies menininkų vis dažniau pasirodo ir profesionalūs dailininkai, kuriems taip pat opus pragyvenimo iš kūrybos klausimas. Tad kuo gi jau antrus metus organizuojamas „Craft Vilnius“ išsiskiria iš kitų panašaus pobūdžio renginių?

Pirmiausia – tai ambicijos atrinkti, demonstruoti ir siūlyti įsigyti išskirtinės kokybės dirbinius. Taip formuojama nuomonė, jog tik čia eksponuojami elitiniai taikomojo meno pavyzdžiai atlieps kiekvieno estetinį skonį, o galbūt ir finansines galimybes. Lietuvos parodų ir kongresų centro „Litexpo“ erdvė norom nenorom skatina ieškoti sąsajų su tarptautinėmis Vilniaus knygų ir šiuolaikinio meno „Art Vilnius“ mugėmis.

Akivaizdu, kad literatūra pas mus yra gerokai populiaresnė meno šaka, nes skaityti ir interpretuoti literatūros veikalus mokomės dar mokykloje, kartais anaiptol nenuobodžiaudami. O štai su dailės kūriniais sunkiau, na, nebent kalbėtume apie tautodailės tradicijas, kurios dažnai mums skiepijamos nuo pat kūdikystės. Mediniai, lininiai, gintaro dirbiniai iki šiol niekam nekelia per daug abejonių, todėl natūraliai nusėda tiek privačiuose, tiek visuomeniniuose mūsų interjeruose. O štai matydami konceptualesnius, neretai net paprasčiausius abstrakčiosios krypties kūrinius staiga sutrinkame – kaip žiūrėti, suprasti ir vertinti?

Manau, sutrikimas šiais metais juntamas ir „Craft Vilnius 2015“. Dar pernai diskutavome, kokia galėtų būti tokio renginio ateitis. Pasidžiaugiau, kad šįkart mažiau organizacinio chaoso, daugiau vadybos (aiškus renginių tinklelis, reklama ir interviu su menininkais spaudoje, edukacinių užsiėmimų pasiūla etc.), tačiau mažiau ir tikro grynojo taikomojo meno, kuris tarsi pasitraukė į pakraščius. Iš tiesų mugėje surengtos nedidelės, bet įsimintinos parodos, liudijančios apie mūsų taikomosios dailės kryptis (rodomi Dalios Truskaitės, Žydrės Ridulytės, Jurgos Šarapovos ir kitų kūriniai), tarptautinės meninės knygrišystės tradicijas (išsiskyrė

Nukelta į 7 psl.

Kitas zuikis

Eglės Ridikaitės paroda „Paskutinis susirinkimas“ galerijoje „Artifex“

Vilma Mačianskaitė

– Egle, kodėl tu rengi tik dviejų darbų parodą? Kokia čia paroda?

– Ai, su Severija taip sugalvojom.

– Apie ką bus paroda?

– Ai, meškos. Na, ir dar zuikis.

– O kodėl taip ilgai tu juos kabini, tuos du paveikslus? (Tris dienas Eglė Ridikaitė praleido galerijoje instaliuodama parodą.)

– Ai, gerai reikia padaryti. Negaliu bet kaip.

Tie, kurie pažįsta Eglę, žino, kad daug žodžių iš jos neišpeši. Ji bėgs, skubės, darys, o tada žiūrėdama į tave iš padilbų ir juokdamasi taip, lyg jai dėl kažko būtų nejauku, greitakalbe pasakys:

– Va, padariau. Na, kaip?

Tik du darbai. Ir abu apie tą patį, sako Eglė.

Įeidami į galeriją atsiduriame tiesiai prieš visą sieną užimantį darbą – tuščiame kambaryje, visiems besirenkantiems atsukęs nugarą, tiksliau, užpakalį, kur prie šortukų prisegta pūpso uodegėlė, stovi Eglės sūnus – „zuikis“. Dvi stačios baltos ausys styro kaip antenos, langas įrėmintas ryškia, *à la* Henri Rousseau paveikslas, užuolaida, visai nebūdinga posovietiniam interjerui, į šoną numestas pliušinis trolis ir „zuikis“, įsistebeilijęs į žydro dangaus tolį. Jis ko nors laukia? O gal jis nenori su niekuo kalbėtis ir tik apsimeta, kad žiūri? O gal jis tiesiog nesugalvoja, ką veikti, kaip ir šiandien – galerijoje, pilnoje žmonių, susirinkusių įvertinti, ar Eglė Ridikaitė yra geresnė menininkė, ar mama.

Ši personalinė paroda „Paskutinis susirinkimas“ skirta Eglei mamai, kad ji apmąstytų savo, kaip motinos, vaidmenį. Na, o „zuikis“, jau seniai išaugęs raudonas kojines, mataravo kojomis sėdėdamas ant palangės „Artifex“ galerijoje, susirūpinęs, kad tik per ilgai viskas neužsitęstų ir jis greičiau galėtų sprukti namo. Jam tą vakarą mamos vaidmuo visai nerūpėjo, nes ji buvo ne jo. Ji – visų. Deja, tie visi, ateinantys pažiūrėti parodos, nenorėjo niekur eiti, nes jiems patiko į galeriją perkelti „zuikio“ namai.

Mažutė „Artifex“ galerija Eglės trijų dienų pastangomis buvo dar labiau sumažinta – siena, jos įsivaizdavimu, labiausiai tikusi jos tapytam zuikiui, pasirodė per maža. „Vienintelė erdvė, kuri atrodė tau gražiausia – netinkama“, – sako Eglė. Na, ką padarysi, Egle... Ne viskas būna taip, kaip mums norėtųsi. Zuikis užaugo ir netilpo.

Siauru, trumpu galerijos koridoriumi pro susirinkusių žmonių spūstį braudamasi į kitą kambarį, matau nišoje padėtą eskizų sąsiuvinį ir baltas pirštinaites, skirtas tiems, kurie norės jį pavartyti. Kadangi prie sąsiuvinio eilė, grūdamės į antrą kambarėlį, kuriame visą sieną užima antrasis darbas – „Paskutinis susirinkimas“. Prie sąsiuvinio dar grįšime. Toli eiti nereikės: galerija – vos keliasdešimties kvadratinių metrų.

Taigi, tik du darbai. Apie tą patį?

Antrajame darbe – „zuikio“ meškos ir kiti žaislai, susodinti ant nutrinto kilimo palei visą ilgą sieną. Gražiai, tvarkingai sėdi ir kažko laukia. Ko? Gal ryto? Tuo metu Eglė mama, paguldžiusi „zuikį“ miegoti, eskizuoja jo meškas. Tai yra dirba menininke. Ir jai sekasi visus įtikinti tuo, ką daro, tik kol kas ne patį sūnų „zuikį“, besimalantį tarp susirinkusiųjų ir aiškiai rodantį, kad nori iš čia sprukti. Panašu, kad jis – vienintelis tuo metu žmogus galerijoje (na taip, visgi ne zuikis ir netgi jau visai nemažas žmogutis), kuriam norėjosi išeiti. Kitiems norėjosi čia pabūti ilgiau. Ant drobės atkurti vaiko žaislai galeriją pavertė kažkuo – kokonu, įsčiomis, jaukiu urvu – bet kuo, tik ne baltu kubu, kaip tradiciškai vadinamos šiuolaikinės galerijos. Solidūs vyriškiai prašė pastatyti prieš meškas sofutę, kad čia galima būtų likti ir gyventi. Bent jau tol, kol užsidarys paroda.

Bet grįžkime prie sąsiuvinio. Iš tiesų, tik pradėjus jį vartyti panašu, kad menininkė ieško išraiškos būdų – braukdama linijas bando atrasti formas, kurios taps jos naujų darbų pagrindu. Užsirašinėja padrikas mintis, kurios galbūt padės išplėtoti idėjas vėliau. Tačiau vartydama toliau pradedu suprasti, kad visas sąsiuvinis skirtas tam pačiam sūnui „zuikiui“. Tos mintys – pašnekesių su juo nuotrupos ir džiaugsmai dėl radinių „Kinder Surprise“, tos naujų formų paieškos – tai naujų vaiko pamėgtų marškinėlių piešinys, ant popieriaus lapų perkelta sūnaus emocija – reakcija į jo tos dienos atradimus ar nusivylimus.

Visa tai užfiksavusi Eglė mama, paguldžiusi sūnų, sėda prie stalo dirbti Egle menininke. Pagal sąsiuvinyje „nufotografuotas“ mintis ir vaizdus pjausto trafaretus. Dešimtis, šimtus, tūkstančius tiksliai geometriškai išmatuotų trafaretų, kuriuos vėliau, kai Eglė mama išlydės sūnų į mokyklą, Eglė menininkė, prikalusi didžiulę drobę tiesiai prie sienos, užsidėjusi respiratorių, sluoksnį po sluoksnio, preciziškai, meistrišku tikslumu aerozoliniais dažais purkš kiekvieną „zuikio“ kambario kilimo centimetrą. Tokia Eglės tapymo technika.

– Egle, kaip apibūdintum savo tapymo stilių?

Eglė Ridikaitė, „Paskutinis susirinkimas“. 2014 m.

V. Ilčiuko nuotr.

– Ai, nežinau, gal aš neturiu jokio stiliaus. Nebent purškimą aerozoliniais dažais galima pavadinti stiliumi.

Menotyrininkei Ramintai Jurėnaitei Eglės drobės primena tentus, bures, tapetus ar staltieses. Klaustrofobiškai namų erdvėje užsidariusios moters – menininkės, žmonos ir motinos – tema, anot Jurėnaitės, yra svarbi Ridikaitės paveikslų ikonografijoje (*www.mmcentras.lt*). Menotyrininkė Laima Kreivytė Eglės darbuose pastebi meno ir atminties nesunaikinamumą („Kvadrato perrašymai kvadratu“, *Literatūra ir menas*, Nr. 3508, 2015 02 13). Dailės kritikas Kęstutis Šapoka apibūdindamas menininkės kūrybą jos stilių pavadina „stilizuotu arba skurdžiu hiperrealizmu“ (*http://www.letmekoo.lt*).

Tegu atleidžia visi garbūs menotyrininkai už paprastumą: man šie kūriniai – tai tiesiog jautri, nuoširdi, nenupudruota, atvira ir užburianti istorija. Jei rašant apie meną jį būtina su kuo nors lyginti, kontekstualizuoti, tai šitą Eglės parodą galėčiau palyginti nebent su Tracey Emin kūriniu „Mano lova“ (už šį kūrinį ji 1999 m. laimėjo Turnerio prizą). „Šiandien „Lova“ atrodo kaip archeologinis radinys iš tam tikro gyvenimo momento – sujaukto, nelaimingo periodo, per reliktus išsaugoto amžiams. Lova, kokia ji jau niekada nebus. Tačiau ir Tracey Emin tapyti aktai šiandien byloja tą patį: savo gyvenimą menininkas gali reikšti pasitelkdamas pagalves ir tamponus arba dažus.“ (Jonathan Jones, „Tracey Emin is still the real thing – and that's why we love her“, *The Guardian*, 2015 04 03)

Kodėl Tracey Emin lyginu su Egės Ridikaitės kūryba? Dėl bekompromisinės drąsos atskleidžiant visus savo gyvenimo užkaborius.

Na o „zuikis“... Sūnus iš mamos parodos sprukti namo nenorės tada, kai jau bus išaugęs ne tik „Artifex“ galerijos sieną, bet ir Eglės mamos, leidžiančios kitiems liestis prie jo istorijos tik su baltomis pirštinaitėmis, namus.

Eglė Ridikaitė (g. 1966 m.) studijavo tapybą Vilniaus dailės akademijoje. Nuo 1993 m. dalyvauja parodose Lietuvoje ir užsienyje, rengia personalines parodas. Tarptautinėje meno mugėje „Art Vilnius '14“ ji buvo išrinkta geriausia menininke.

Paroda veikia iki gruodžio 12 d.

Atkelta iš 6 psl.

estų meistrai), skirtingose Vilniaus, Rygos ir Talino dailės mokyklose dominuojančias dizaino ir taikomojo meno tendencijas.

Estijos dailės akademijos, Rygos dizaino ir dailės mokyklos, Vilniaus dailės akademijos ir Kauno kolegijos Justino Vienožinskio menų fakulteto ekspozicijos sudomino tiek sumanymų konceptualumu, tiek bandymais ieškoti šiandienos dizaino požiūriu aktualių formos ir funkcijos jungčių. Tačiau, išskyrus VDA dizaino kiosko prisistatymus, jos priminė stendines prezentacijas, kuriose nevyksta gyva prekyba.

Kodėl šįmet nedalyvauja pernai prestižo mugei suteikę autoriai – Saulius Vaitiekūnas, Rūta Šipalytė, Jūratė Urbienė, Liucija Kryževičienė, Jolanta Talaikytė, Indrė ir Remigijus Kriukai, Jūratė Rekevičiūtė, Indra Marcinkevičienė ir kiti, galiu tik spėlioti. Greičiausiai pasigesta aiškesnių renginio idėjinių apibrėžčių ir nuogąstauta dėl galimų nuostolių – turi

R. Mikučionytės nuotr.

Rygos dizaino ir dailės mokyklos stendas

pats susimokėti už stendo plotą, o kartais parduodi mažiau, nei tikiesi, ypač jei kūrinys daugiau konceptualus, meniškas...

Kita vertus, nudžiugau vėl mugėje sutikusi Rimantą Dūdą, Evą Tomaš, Tadą Deksnį, Roką Dovydėną, Kotryną Vaitekūnaitę ir kitus – vadinasi, aplink „Craft Vilnius“ telkiasi tie menininkai, kurie sugeba rasti pelningą pusiausvyrą tarp meno ir komercijos. Be to, šįkart pasirodė daug daugiau jaunų, gabių ir nebrangai savo produkciją siūlančių autorių. Gal šis faktas galėtų tapti kertinis formuojant būsimos mugės koncepciją – telkti mažai žinomus, perspektyvius menininkus, kurių darbai atspindėtų taikomojo meno ir dizaino ryšį, jaunimo madų linijas?

Mano manymu, „Craft Vilnius 2015“ metų tema „Daiktai su istorija“ buvo gana plati, tad aprėpė daugelį parduodamų autorinių darbų, kuriuos mielai apipasakodavo patys autoriai. Kiek aktualiau tai suskambėjo žvalgantis po Ukrainos ir Gruzijos menininkų ekspozicijas.

Galbūt ateityje galima būtų labiau tolti nuo įprastos prekybos kioską primenančių „istorinių“ ekspozicijų. Siūlyčiau daugiau akcentuoti pasaulines ekologines ar perdirbimo tendencijas, t.y. jau dabar pradėti galvoti apie kitų metų koncepciją, rengiamas parodas ir kviečiamus dailininkus. Kiek čia formaliai reikalinga dailėtyrininkų komisija? Kartu su kolegėmis Danute Zoviene, Lijana Natalevičiene, Nijole Nevčesauskiene ir Vaidilute Brazauskaite, taip pat projekto iniciatore dailininke Aušra Petroškiene peržiūrėjome nemažai mugėje parduoti numatomų kūrinių, tiksliau – jų skaitmeninių reprodukcijų. Bandėme formuoti kolekcijos visumą. Tačiau viskas veltui – ir ne dėl to, kad skaitmeninis atvaizdas buvo labiau fotogeniškas už realų daiktą...

Buvau ganėtinai šokiruota, kai ne vienas autorius greta rodytų kelių profesionaliai atrodančių objektų sunešė pardavimui skirtus neskoningus, perpuoštus dirbinius. Tai kam aš kažką rinkau? Turbūt vertėtų koreguoti mugės atrankos principus ir sukti link atskiromis sritimis kuruotos, realiai matytų darbų ekspozicijos. Vėlgi galiu tik kelti autoriaus asmeninės atsakomybės klausimą, kai nėra aiškiai apibrėžti stendo ekspozicijos įsirengimo kriterijai. Kol kas tai, kaip prisistato autorius, yra jo asmeninis reikalas – sugrūs visus sunešius daiktus ar bandys juos savitai sudėlioti.

Nepaisant atrankos nesklandumų ir inercijos, komisija pačioje mugėje išrinko po tris nominantus meistrystės (pasiūlyti Rokas Dovydėnas, Tadas Deksnys, Rimantas Dūda), debiuto (pasiūlyti Vaidas Kišonas, Gražina Eimanavičiūtė, Vilija Biekšaitė) ir geriausios ekspozicijos (pasiūlyta Rygos dizaino ir dailės mokykla, Estijos dailės akademija, VDA Dizaino kioskas, tekstilės dizaino ir meno studija „Indigo“, Tanya Chernov iš Izraelio) kategorijose. Už meistrystę apdovanotas Rimantas Dūda, už debiutą – Gražina Eimanavičiūtė, už geriausią ekspoziciją – Tanya Chernov.

Šiandien „Craft Vilnius“ idėjinė platforma vis dar yra atvira pokyčiams. Manau, viena iš ateities perspektyvų – šįmet pradėta plėtoti edukacinių renginių programa. Labai tikiuosi, kad ateityje šis ambicingas renginys turės savo charakteringą profilį ne tik socialiniuose tinkluose, bet ir tarptautinėje taikomojo meno mugių panoramoje.

Esu fiziškas aktorius

Michaelas Fassbenderis apie save ir Makbetą

Pagrindinį Danny Boyle'o filmo „Steve Jobs" veikėją ir Makbetą Justino Kurzelio ekranizacijoje (ekranuose nuo šio penktadienio) suvaidinęs Michaelas Fassbenderis išgarsėjo sulaukęs trisdešimties. Jis dažnai nusirenginėja prieš kamerą, tad nenuostabu, kad visus domina ne tik Fassbenderio – aktoriaus, bet ir naujojo vyriškumo simbolio fenomenas. Pateikiame aktoriaus interviu „Zwerciadlo" žurnalistei Annai Serdiukow fragmentus.

Kalbėsimės vokiškai?

Natürlich (*juokiasi*). Tiek šia kalba tesugebu pasakyti (Fassbenderis gimė Heidelberge, VFR, – *red. past.*). Užaugau Airijoje, į ten persikėliau kartu su šeima, kai dar buvau vaikas. Visi mano vaikystės prisiminimai susiję su Airija. Gyvenome kaime, todėl dienas leidau laipiodamas po medžius ir gaudydamas žuvį. Vokietijoje iki šiol turiu giminių, kartais ten grįžtu, nors dabar, kai mano senelių nebėra, vis rečiau.

Netraukia ten?

Ne. Tiesą sakant, Vokietija – tai mitinė protėvių šalis. Sunku išsaugoti nutrūkusius ryšius. Jei mane kas ir traukia, tai paprastas gyvenimas kaime, pavyzdžiai, kuriuos atsinešiau iš tėvų namų.

O jei tiksliau?

Neturėjau ir iki šiol vis dar neturiu pagundų. Tėvai nevykdė kiekvieno mano įgeidžio. Kai kurie žmonės, kai jau sulaukia sėkmės, kompensuoja sau trūkumus, o man visada patiko paprastas gyvenimas. Pasirinkau aktorystę ne todėl, kad pagerinčiau savo padėtį, negalvojau apie privilegijas. Visada gyvenau arti gamtos, turėjau paprastus tikslus, buvau gana stipriai pasiryžęs... tobulėti. Jei nusistatydavau kartelę vis aukščiau, tai tik ambicijų vedamas, bet ne tam, kad sukiočiausi tarp aukštųjų sluoksnių ar elito. Pavyzdžiui, vakar buvau elegantiškame renginyje, kuriame manęs niekas neatpažino. Mane tai prajuokino. Pagalvojau, kad man ne taip jau ir blogai. Aktorystė nėra banalus užsiėmimas, bet kartu ir toks pat darbas kaip visi.

Kartais jaučiatės kaip mūrininkas? Arba kaip, tarkime, kalnakasys?

Greičiau kaip jūrininkas.

Kiekviename uoste po merginą?

Greičiau sudaužyta širdis... Mano, kad būtų aišku. Bet jei rimtai, paminėjote su rankų darbu susijusias profesijas ir iš pirmo žvilgsnio jos atrodo toli nuo aktorystės. Bet man asmeniškai tos profesijos greičiau bus aktorystei artimos. Nesu, tiksliau, niekad savęs nelaikiau intelektualiu aktoriumi.

O kokiu?

Esu fizinis aktorius. Tai, ko gero, tiksliausias apibrėžimas. Į kiekvieną vaidmenį žvelgiu fiziškai, bet ne jėgos požiūriu. Nesu intelektualas, analitikas, greičiau bandau įsivaizduoti, kaip tas personažas vaikščios, kokia bus jo motorika, kokie gestai, mimika. Nuo to visada pradedu darbą. Svarstau, gal personažas turės kokių tikų arba smulkių neurozių ir pan. Kiekvienas jų turi. Tai mano išeities taškas. Paskui ateina visa kita.

Dažnai nusirenginėjate ekrane.

Tikrai? Tai numatyta kontraktuose, kuriuos pasirašau.

Tik tiek? Netikiu.

Taip, gal man tai patinka. Beje, man atrodo, kad ši „mada" įsirašo į fizinės aktorystės tipą. Nevengiu nuogumo, nes nuogumas – tai mūsų kasdienybės dalis. Kiek kartų per dieną nusimetate drabužius?

Tikrai rečiau, nei Jūsų veikėjas „Gėdoje".

Gerai, tai kraštutinis atvejis. Man tiesiog įdomiau rodyti žmogų, o ne kokius nors paslaptingus bruožus ir principus.

Sako, kad perdėtai rūpinatės kūnu.

Vaikštau į treniruoklių salę, bet nežinau, ar tai reiškia, kad perdėtai rūpinuosi savo kūnu. Išvaizda man nėra svarbiausia. Man patinka pavargti, vėliau tai leidžia labiau save kontroliuoti ir būti stipresniam. Tokiu būdu taip pat testuoju savo ištvermę. Kiti taip elgiasi su psichika, aš – su raumenimis.

Kuris raumuo svarbiausias aktoriui?

Geras klausimas. Sunkus.

Turime laiko.

Pagalvosiu apie tai. Atsakysiu išsisukinėdamas. Ir filmavimo aikštelėje, ir treniruoklių salėje vienodai svarbu atsipalaiduoti. Tada gali sutelkti dėmesį į detales. Kai esi atsipalaidavęs, klausaisi kitų. Turi tikslą ir jo sieki, niekas tavęs neblaško. Kurdamas vaidmenį mėgstu semtis iš savęs. Ieškau savyje atitinkamų tonų, intonacijų. Net jei kas nors man labai svetima, tai taip pat puiki nuoroda.

Ar anksčiau skaitėte „Makbetą"?

Man buvo penkiolika, kai drama pirmąkart pateko į rankas. Tai buvo privalomi skaitiniai. Paskui antrąkart jau sąmoningai jos ėmiausi studijuodamas Londone. Pamenu,

„Makbetas"

pasirinkau kelias scenas atsiskaitydamas už vieną semestrą. Pasirinkau ir truputį pasigailėjau. Išsigandau, kad nesusidorosiu. Tai nėra paprastas tekstas, jis nėra įdomus, jei kalbėsime apie pavaizduotus santykius. Tačiau kuo ilgiau gilinausi į medžiagą, tuo aiškiau galėjau suformuluoti, kas yra svarbiausia. Tiesa apie žmones ir jų aistras dramoje susijusi su politiniu kontekstu. Mane sužavėjo toks požiūris į istoriją, bet žinau ir malonesnių, lengvesnių statyti Shakespeare'o tekstų.

„Makbetas" filmuotas Saryje, Anglijoje. Tai – sudėtingos erdvės, oras taip pat nebuvo palankus.

Buvo šalta, šlapia. Kaip čia elegantiškiau pasakius? Buvo intensyvu, nors peizaže dominavo pilka spalva. Pilkuma apsigyveno mūsų filmavime, tai turėjo įtakos viskam. Turiu prisipažinti, kad niekad nemačiau tokių nedraugiškų peizažų. Tačiau savaip jie buvo kilmingi ir suteikė man jėgų. Maitinausi jais, nors organizmas maištavo prieš tokias sąlygas.

Ar tas maištas kaip nors pasireiškė?

Nebuvo prasmės. Kai Albukerkėje filmavome „Franką", pradėjo snigti. Einu pas režisierių ir klausiu, ką dabar darysime. Jis atsako: „Nieko, sninga, vaidiname toliau, gal turi kailinius?"

Tačiau bent jau ant galvos nekapsėjo („Franke" aktorius dėvi didelę popierinę kaukę, – *red. past.*)**.**

Ir taip niekad nesiskųsčiau. Tai nedora, turint galvoje aktorių atlyginimus ir visą prestižą, kuris paskui mums tenka. Filmavimo grupė dažniausiai lieka šešėlyje. Jie galėtų skųstis, bet to nedaro. Kai filmavome „Makbetą", grupė man padarė didelį įspūdį. Nepaisant nepatogumų, visi sunkiai dirbo. Apie sunkumus daugiausia galėtų pasakyti statistai. Jie – tikri to filmo herojai. Jie stovėjo lietuje dešimtis valandų, laukdami kito kadro filmavimo. Labai juos gerbiu. Tai man buvo garbė būti grupės nariu, o ne atvirkščiai. Buvau sužavėtas, kai peizažus pamačiau ekrane. Juose yra galia, tvirtybė, pastovumas. Mūsų pastangos davė rezultatą, labai juo didžiuojuosi.

Prieš prasidedant filmavimui turėjote tik dvi savaites pasirengti. Ar to užteko?

Gamyba buvo labai gerai parengta, aikštelėje mums padėjo ne tik suvaldyti fiziškumą, bet ir psichiką, jausmus. Kai tik pasirodžiau filmavime, man buvo pristatytas vyras, profesionaliai užsiimantis žmonėmis, turinčiais potrauminį sindromą. Pasak režisieriaus, tai buvo Makbeto raktas. Staiga supratau, kad jis teisus. Nereikia studijų, mėnesiais trunkančių veikėjo analizių mokykloje... Visąlaik stengiausi įsigilinti į herojaus psichiką, pasitelkdamas jo laikus, įvykius, skaudulius. Ir visiškai nebandžiau žiūrėti į jį per šių laikų ir reiškinių prizmę. Tai mane atvėrė, padrąsino. Lioviausi bijoti Makbeto. Jo istorija tapo man artima, atsivėrė nauji kontekstai. Iki tol niekad nepastebėjau, kad Shakespeare'as buvo didis psichologas. Jis žinojo daug daugiau apie žmogaus prigimtį ir prismaigstė visą dramą signalų, kurie diagnozuoja žmones, kad ir kokiais laikais šie gyventų. Nemokame to perskaityti iškart, nes barjeras yra kalba. Tas šiuolaikinis požiūris suteikė man pasitikėjimo ir drąsos kurti personažą. Makbetą valdo stresas, nes jis ką tik paliko mūšio lauką. Tačiau nusiraminimą jam atneša ne taika, o žudymas, kuris beveik prilygsta išsipildymui, padaro jį priklausomą nuo šio jausmo. Nesvarbu, kad veiksmas vyksta XI a. Anglijoje ir Škotijoje. Lygiai taip pat Makbetas galėtų grįžti iš kovų Afganistane ar Balkanuose.

Matote daug šiuolaikinių Makbetų?

Net kelis, bet nenorėčiau viešai ką nors pavadinti žudiku. Žiūriu į pasaulį ir žinau, ką matau, žinau, su kuo turiu reikalą. Kita vertus, vertinti nelengva. Makbetas eina kariauti už karalių Dankaną. Kovoja už jį, kai šis lieka šalyje. Trumpai tariant, atlieka nešvarų darbą už valdovą jo įsakytas, vardan idealų, valstybingumo... Bet ar tai pateisina žudymą? Kas yra be kaltės? Nežinau. Daug yra Makbetų, daug yra Dankanų.

Filmo ledi Makbet – taip pat šiuolaikiška moteris.

Tai tiesa. Nenorėčiau supaprastinti šio personažo, bet tai moteris, kurią skatina ambicijos. Tačiau ar mums jau kurį laiką neteigiama, kad be planų, tikslų, ambicijų toli nenueisime? Ledi Makbet ir Makbetas prarado vaiką ir ta tragedija juos nutolino vieną nuo kito, o naujas bendras tikslas suvienija. Tai istorija apie praradimą, bandymą sugrįžti į save, bet taip pat ir apie kaltės atpirkimą. Nusikalstant vėl. Labai dviprasmiškas tas Shakespeare'as.

Man patiko Marion Cotillard suvaidinta ledi Makbet. Patiko ir koncepcija: prancūzų aktorė vaidina anglų istorinėje dramoje vieną pagrindinių vaidmenų su stipriu prancūzišku akcentu. Tam tikra prasme tai taip pat šiuolaikiška, lyg nuoroda į tai, kokie daugiakultūriški dabartiniai tarpusavio ryšiai.

Nuostabu, kad tai matyti. Iš pradžių Marion labai bijojo, juk anglų kalba – mano gimtoji. Shakespeare'as – mūsų didysis dramaturgas. Supratau jos nuogąstavimus, nes pats buvau išsigandęs. Bet klasikinis tekstas – pirmiausia ritmas ir melodija, stengėmės nesakyti savo teksto galvodami, kad deklamuojame Shakespeare'ą. Traktavome jį kaip muzikinę atkarpą – su ritmu, savita melodika. Mokėmės kalbos kaip ir viso kito. Dirbant tokio pobūdžio projekte negali galvoti, kad sakai Shakespeare'o tekstą, reikia galvoti apie tai, ką nori perteikti, pasakyti. Filmavimo aikštelėje Marion buvo nuostabi, susikaupusi ir labai rami. Pasitikėjome vienas kitu.

Kada pajutote, kad aktorystė – Jūsų „misija"?

Man buvo septyniolika, kai supratau, kad noriu būti aktorius. Po kelių mėnesių nusprendžiau pastatyti „Pasiutusius šunis" (pagal Quentino Tarantino filmą „Reservoir Dogs" – *red. past.*) viename naktiniame klube. Tai atrodė avantiūra, bet tapo dideliu išgyvenimu. Intuicija vadovaujuosi iki šiol, dažnai įeinu į šią profesiją kaip į stichiją. Neskaičiuoju, neanalizuoju, veikiu intuityviai, santarvėje su tuo, ką man sufleruoja... prigimtis.

Parengė Kora Ročkienė

Atraskite jame žmogų

Nauji filmai – „Steve Jobs“

Živilė Pipinytė

Kas buvo Steve'as Jobsas, ko gero, žino visi. Jis tapo vienu naujausių masinės kultūros simbolių, tad nenuostabu, kad apie Steve'ą Jobsą jau sukurtas ne vienas vaidybinis ar dokumentinis filmas. Danny Boyle'o filmas **„Steve Jobs“** (JAV, 2015), kurio platintojai iš „Forum Cinemas UAB“ kažkodėl neišdrįso pavadinti lietuviškai, nėra tradicinis biografinis filmas, pasakojantis istorinio veikėjo gyvenimą nuo gimimo iki mirties. Aarono Sorkino scenarijus (drįstu teigti, kad šiame filme scenaristas vis dėlto svarbesnis už režisierių) greičiau primena trijų veiksmų pjesę. Matome Stivą Džobsą – jį vaidina Michaelas Fassbenderis – trimis svarbiais jo gyvenimo momentais, kai 1984, 1988 ir 1998 metais jis rengiasi pristatyti naujus „Apple“ produktus. Šie pristatymai vyksta trijose skirtingose salėse. Salės ir juose susirinkusių žmonių skaičius didėja kartu su augančia filmo įtampa ir Džobso įtaka. Salės žymi perėjimą nuo vieno dramos akto prie kito ir kartu vis labiau pagrindžia vieną svarbiausių filmo metaforų, kai Džobsas lygina save su orkestro dirigentu. Jis taip ir jaučiasi, nes yra įsitikinęs, kad be jo „muzika“ neskambėtų, nors patys artimiausi bendradarbiai tuo abejoja. Fassbenderis nepanašus į Jobsą, bet jis, regis, ir nesistengia toks būti. Aktorius vaidina ne tik skaitmeninės revoliucijos pranašą, bet ir universalų charakterį, o kartu stengiasi išgauti pačias tiksliausias savo personažo natas.

Prieš kiekvieną pristatymą artima Džobso bendradarbė Joana Hofman (Kate Winslet, beje, tikroji Joanna Hoffman yra istorinių lenkų filmų režisieriaus Jerzy Hoffmano duktė) nuolat primena, kiek minučių liko iki išėjimo į sceną, bet filme rodoma tik tai, kas vyksta prieš Džobsui pasirodant scenoje. Salės užkulisiuose, grimo ar poilsio kambariuose Džobsas aiškinasi santykius su buvusiais bendradarbiais, dukters motina bei kitais nuo jos sprendimų priklausančiais žmonėmis. Dialogas seka dialogą, filme nenuskamba nė viena nereikalinga frazė, bet tai tik sustiprina teatrališkumo įspūdį. Kad jį „praskiestų“, Boyle'as trumpais praeities intarpais iliustruoja kai kurių pokalbių fragmentus arba ant koridorių sienų projektuoja dinamiškus vaizdus. Savotiškais intarpais tampa ir Džobso produktų reklaminiai klipai bei tiksliai operatoriaus Alwino H. Kuchlerio įvardytas kiekvieno laikotarpio stilius. Pavyzdžiui, 1984-ųjų epizodas atrodo tarsi filmuotas 16 mm kamera – vaizdas šiek tiek „išplaukęs“, „grūdėtas“, šių dienų kine jau pamirštos spalvos rėžia akis, 1988-ųjų epizodas perteikiamas 35 mm, 1998-ųjų – skaitmenine kamera. Tačiau Kuchleris pernelyg nestilizuoja kiekvieno laikotarpio ir tai filmui tik į naudą, nes „Steve Jobs“ – ir taip margas, vaizdų ir garsų prisodrintas reginys.

Jau nuo pat pirmų filmo kadrų akivaizdu, kad Džobsas – nemalonus, piktas, be galo savimi pasitikintis žmogus. Su artimiausiu bendradarbiu Stivu Vozniaku (Seth Rogen) jis elgiasi tiesiog chamiškai, dukters Lizos nepripažįsta, o jos motiną nuolat žemina. Ypač daug apie Džobsą pasako jo pokalbiai su „Apple“ direktoriumi Džonu Skaliu (Jeff Daniels), šis kenčia, kad visiems tapo „žmogumi, kuris atleido Steve'ą Jobsą“. Džobsas – lyg mašina, tiksliai apskaičiuojanti kiekvieną ėjimą, suvokianti, kas gali patraukti žiniasklaidą. Tačiau Sorkinui, matyt, ne tai buvo svarbiausia. Jis rodo Džobsą – jo būdą, tikslo siekimą, nepakantumą, energiją per personažo santykius su kitais. Tiesa, dramaturgas Džobso dramą bando paaiškinti ir įsūnyto vaiko kompleksu – ši mintis skamba per visą filmą. Tačiau kartu Sorkinas nori atrasti jame žmogų. Skamba gana patetiškai, bet tai ir yra pagrindinė filmo tema. Būtent todėl scenaristui tokia svarbi dukters Lizos siužetinė linija. Trys susitikimai su ja ir atskleis tai, kas filmo kūrėjams, matyt, rūpėjo labiausiai: suprasti, ar šis žmogus-mašina galėjo jausti, suvokė kaltę, mokėjo mylėti. Žmogiškumo žadinimo funkciją filmo kūrėjai atiduoda Joanai, kuri nuolat įtikinėja Džobsą susitikti su mergaite, padėti jai, pamilti.

1984-ųjų epizode dukra dar maža, bet ją skaudina tėvo abejingumas. Liza nesuvokia motinos elgesio, bet nori patikti vyrui, kuris jos nepripažįsta, bet kurį ji laiko savo tėvu. 1988-aisiais paauglė Liza gina motiną, nors ir supranta, kad ši jai tik kenkia, todėl atsisveikindama prašo tėvą, kad leistų gyventi su juo. 1998-aisiais ji ką tik patyrė tėvo išdavystę, nes šis atsisakė mokėti už studijas Harvarde. Bet suvokti, kas iš tikrųjų atsitiko, Džobsui vėl padeda Joana, papasakojusi, kas sumokėjo už mergaitę. Įžeista savimeilė lyg ir pagreitina sukrėtimą, kuris pagaliau leidžia Džobsui pasijusti silpnam, mylinčiam, laukiančiam atsako į savo jausmus. Todėl toks svarbus finalinis pokalbis su dukterimi vyksta ne užkulisiuose. Jis perkeltas ant pastato stogo – Džobsui lyg ir pavyksta išeiti iš uždaro labirinto į dienos šviesą – akistatą su savo ir dukters jausmais.

Iš pradžių filmą turėjo kurti Davidas Fincheris. Su Sorkinu jų kurtas „Socialinis tinklalapis“ pasakojo apie kitą XXI a. technologijų genijų Marką Zuckerbergą. Ko gero, Fincherio rankose Sorkino scenarijus būtų virtęs ne dar vienu biografiniu filmu, bet antrąja dilogijos apie naujuosius laikus dalimi. Boyle'o požiūris paprastesnis: „Dabar mes išgyvename lūžio momentą. Manau, kad mes deramai neįvertinome nei naujųjų technologijų, nei tų, kurie jas pritaiko ir palengvina mūsų gyvenimą. Šie žmonės valdo mus labiau už vyriausybę. Mes jų nerinkome, bet jie tapo mūsų lyderiais.“

Asmeniniai santykiai

Krėsle prie televizoriaus

„Ta nejauki akimirka“

Kai tik įsijungiu lietuvišką televiziją, išgirstu karo trimitus. Karas pas mus nevyksta, bet kasdien ekrane galima pamatyti lietuvių savanorius, karinius žaidimus žaidžiančias pramogų verslo įžymybes ir politikus, leidimo laikyti ginklus reikalaujančius šaulius, karinius lėktuvus Šiauliuose, manevrus ir epą apie begalinius Krašto apsaugos ministerijos poreikius. Atvirai sakant, ši propaganda gerokai nusibodo. Nors mus agituoja pamilti ginklus, tankus ir uniformas, vis dėlto tai iškrypimas. Todėl siūlau pasižiūrėti filmus, kuriuose kalbama apie vyrų ir moterų santykius. Meilės ir gyvenime, ir televizijoje niekad nebūna per daug. Ji visais laikais buvo svarbesnė už karus ir prezidentus, kad ir kokias aistras žadintų pastarieji.

Tai supranta net snobai, todėl **TV1** (**šįvakar, 11 d. 22.55**) siūlo pasižiūrėti Jameso Ponsoldto filmą **„Kablys“** (2012). Filmo veikėjai – jauna šeima. Keit (Mary Elizabeth Winstead) ir Čarlis (Aaron Paul) mėgsta muziką, linksmybes ir alkoholį. Kai Keit pasiekia ribą ir iškyla grėsmė prarasti darbą, ji kreipiasi į anoniminių alkoholikų grupę. Naujas gyvenimas nėra toks lengvas, nes moteriai teks pagaliau atsakyti į klausimą, ar jos santuoka tikrai pagrįsta meile. Filmas pelnė pagyrimų, įtariu, kad visiems patiko jo antialkoholinė ištarmė.

Populiarių serialų, tarp jų „Reklamos vilkai“, scenaristo ir prodiuserio Victoro Levino režisūrinis debiutas **„Nuo 5 iki 7. Įsimylėjėlių laikas“** (**TV1, 14 d. 21 val.**) – tai pasakojimas apie jauną rašytoją (Anton Yelchin), kuris aistringai pamilsta prancūzo diplomato žmoną (Olivia Thirlby). Kiekvieną dieną meilei jie turi dvi valandas. Panašius siužetus mėgo Ericas Rohmeras, tik, ko gero, Niujorke, kur vyksta Levino filmo veiksmas, jie skamba kitaip. Vilniuje, beje, taip pat.

Debiutanto Tomo Gormicano filmo **„Ta nejauki akimirka“** (**TV3, 13 d. 22.30**) veikėjai Džeisonas, Denielis ir Maiklas, kuriuos suvaidino Zacas Efronas, Milesas Telleris ir Michaelas B. Jordanas, taip pat gyvena Niujorke. Netrukus jiems sukaks trisdešimt, jie gražūs, turi humoro jausmą, bet po to, kai vieną jų metė mergina, nusprendžia neturėti rimtų santykių su gražiąja lytimi. Tačiau labai greit, po daugybės nejaukių akimirkų, ateina tikra meilė.

„Ta nejauki akimirka“ iškelia tarpusavio santykių aspektus, kurie pas mus vis dar retai aptariami viešumoje. Filmo herojams rūpi jų išrinktųjų socialinis statusas, jiems svarbu laikytis tam tikrų ritualų ir vartoti tam tikrus žodžius, kuo tiksliau apibūdinančius santykius. Pavyzdžiui, man patiko žodis „loveship“, sudarytas iš „friendship“ ir „love“. Vis dėlto malonu žiūrėti, kaip du knygų leidėjai ir gydytojas stengiasi kuo tiksliau išreikšti savo mintis, nes pas mus ne tik gyvenime, bet ir žiniasklaidoje dažnam užtenka tik šimto žodžių.

Kiek pamenu, Šerlokas Holmsas irgi mėgo tikslius žodžius. **LNK** (**14 d. 22 val.**) parodys 2009 m. Guy Ritchie sukurtą **„Šerloką Holmsą“**, nežinau, keliasdešimt kelintą Arthuro Conan Doyle'o knygos ekranizaciją. Šerlokas Holmsas – vienas mėgstamiausių visų laikų literatūros herojų, man už jį mielesnis nebent seklys Kalis Bliumkvistas. Ritchie filme Holmsą suvaidino Robertas Downey'is jaun., o daktarą Vatsoną – Jude'as Law, ir šis duetas, ko gero, yra didžiausias šios ekranizacijos privalumas. Visa kita – tarsi žinomų motyvų ir personažų kratinys ir dvi viena kitai prieštaraujančios koncepcijos: tiksliai, siekiant parodyti kuo daugiau epochos detalių atkurtas XIX a. pabaigos Londonas ir visiškai šiuolaikiškas, labiau Supermeną primenantis raumeningas Holmsas.

Garsių aktorių porą – Ralphą Fiennesą ir Donaldą Sutherlandą į filmą **„Aklųjų šalis“** (**TV3, 12 d. 01.55**) pakvietė režisierius Robertas Edwardsas. Filmas pasirodė 2006-aisiais, kai istorija apie idealistą, kuris išlaisvina politinį kalinį ir galiausiai tampa kruvino valstybės perversmo bendrininku, matyt, atrodė gana abstrakti. Filmo pabaiga, kai geriausiu būdu susidoroti su problemomis tampa sprendimas išbraukti viską iš istorijos, dabar gal pasirodys aiškesnė?

Tik kad istorija jau nebėra mokytoja, o gal jos mokiniai nebenori nieko išmokti. Bet **LRT** (**17 d. 21.30**) siūlo prisiminti Neillo Marshallo filmą **„Centurionas“**, kuriame vienas Romos legionas 117 metais bando užkariauti Škotiją. Tai, kas vyksta ekrane, tiksliai apibūdina pagrindinio veikėjo, kurį suvaidino Michaelas Fassbenderis, žodžiai: „Žemė po tavo kojomis tampa vėmalų, kraujo, šlapimo ir žarnų maišatimi.“ Vis dėlto nuo karo pabėgti sunku.

Jūsų –

Jonas Ūbis

Parodos

Vilnius

Nacionalinė dailės galerija
Konstitucijos pr. 22
XX a. Lietuvos dailės ekspozicija
Paroda „Kinas eina per miestą. Vilniaus kino teatrų istorijos“

Vilniaus paveikslų galerija
Didžioji g. 4
Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai
Lietuvos dailė XVI–XIX a.
Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai
Paroda „Amžinai jauna! Lenkijos dailė XIX a. pab.–XX a. pr.“ (iš Krokuvos nacionalinio muziejaus)

Radvilų rūmai
Vilniaus g. 24
Europos dailė XVI–XIX a.
„Dubingių ir Biržų kunigaikščiai Radvilos“
Paroda „Gyvoji gamta dailėje. XVII a.–XX a. I pusė“

Taikomosios dailės muziejus
Arsenalo g. 3A
P. Gudyno restauracijos centro restauruotų kūrinių paroda „Prieš... ir po...“
Paroda „Kvietimas į pokylį. 1915–2015“ (100 gražiausių vakarinių suknelių iš Aleksandro Vasiljevo kolekcijos)

Vytauto Kasiulio dailės muziejus
A. Goštauto g. 1
Retrospektyvinė Vytauto Kasiulio kūrybos ekspozicija
Paroda „Juozapo Čechavičiaus Vilnius“

Lietuvos nacionalinis muziejus
Naujasis arsenalas
Arsenalo g. 1
Senosios Lietuvos istorija XIII–XIX a.
Lietuvių liaudies menas
Kryždirbystė
Raimondo Paknio fotografijų paroda „Išlikęs laikas. Medinių bažnyčių interjerai“

Kazio Varnelio namai-muziejus
Didžioji g. 26
K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija
Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44

Vilniaus gynybinės sienos bastėja
Bokšto g. 20
Nuolatinė ekspozicija

Valdovų rūmai
Katedros a. 4
Tarptautinė paroda „Spalvų alchemija. Skaljolos meno kūriniai iš Bianco Bianchi kolekcijos Florencijoje“

Bažnytinio paveldo muziejus
Šv. Mykolo g. 9
Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija
Paroda „Kolekcininko kabinetas“ (kunigo Pranciškaus Tičkovskio kolekcija iš Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos rinkinių ir Akmenynės bažnyčios)
Paroda „Susimąstęs Kristus: nuo religinio atvaizdo iki tautos simbolio Rūpintojėlio“

Šiuolaikinio meno centras
Vokiečių g. 2
Paroda „Ne apie žodžius“
Marzenos Nowak paroda „Tarp“
Vytenio Jankūno fotografijų paroda „Pakeleivis“
Emilijos Škarnulytės „QSO lęšis“
ŠMC skaitykloje – vienos knygos paroda: Viktorija Rybakova. „Mintys yra gyvos“

Galerija „Kairė–dešinė“
Latako g. 3
iki 19 d. – Ksenijos Jaroševaitės kūrybos paroda „Iš mano sandėliuko“
Kęstučio Grigaliūno paroda „1944–45“

Šv. Jono gatvės galerija
Šv. Jono g. 11
Paroda „Baltijos iliustracija. Komiksai“
Eglės Lekevičiūtės ir Birutės Bikelytės interaktyvių instaliacijų paroda „neLIESTI“

Galerija „Vartai“
Vilniaus g. 39
Grupinė paroda „Parafrazės“

Galerija „Aidas“
A. Jakšto g. 9
Tapybos paroda „Trys kūrėjų kartos“

Galerija „Arka“
Aušros Vartų g. 7
Paroda „Lietuviškas noktiurnas“
Paroda „Natiurmortas. Šiuolaikinis kontekstas tradicijoje“

Dailininkų sąjungos galerija
Vokiečių g. 2
nuo 11 d. – Raimondo Savicko jubiliejinė tapybos paroda „Ateinu“

Galerija AV17
Aušros Vartų g. 17
Juvelyrikos paroda „Laukas“ (Estija)

Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejus
Pilies g. 40
iki 13 d. – Vlado Kančiausko mažosios plastikos ir pastelių paroda „Atplaukęs laivas“

Pylimo galerija
Pylimo g. 30
iki 12 d. – Virginijaus Tamošiūno tapyba

LTMKS projektų erdvė „Malonioji 6“
Malonioji g. 6
nuo 12 d. – Dano Aleksos paroda „Flos artifice“

Jono Meko vizualiųjų menų centras
Malūnų g. 8
Audriaus Novicko paroda „Moteris padalinta pusiau“

Teatro, muzikos ir kino muziejus
Vilniaus g. 41
Paroda „Nepaprastas aktorystės kelias“, skirta Juozo Budraičio 75-mečiui
Vilniaus universiteto bibliotekoje saugomų teatro dekoracijų eskizų faksimilės

Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos galerija
Šv. Jono g. 11
Vytauto Daraškevičiaus fotografijų paroda „Tarp vandenynų ir smėlynų“

Rašytojų klubas
K. Sirvydo g. 6
Benedikto Januševičiaus fotografijų paroda „Norvegijos dienoraštis“

„Skalvijos“ kino centras
Goštauto g. 2/15
Justinos Mykolaitytės fotografijos paroda „Net ne horizontas“

Kūrybinių industrijų centras „Pakrantė“
Valakampiai, Vaidilutės g. 79
iki 18 d. – „Jaunojo tapytojo prizo 2015“ finalininkų paroda

Vilniaus dailės akademijos galerijos

Parodų salės „Titanikas“
Maironio g. 3
Audriaus Naujokaičio kūrybos paroda „Virš Bermudų trikampio“

Galerija „Akademija“
Pilies g. 44/2
iki 19 d. – Vladimiro Mackevičiaus personalinė paroda „Mess Age“

Tekstilės galerija „Artifex“
Gaono g. 1
iki 12 d. – Eglės Ridikaitės paroda „Paskutinis susirinkimas“

A. ir A. Tamošaičių galerija „Židinys“
Dominikonų g. 15
Dailininkų Tamošaičių kūryba
XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai

Kaunas

M. Žilinsko dailės galerija
Nepriklausomybės a. 12
„Kauno bienalė 2015“
Paroda „Veidai iš būtojo laiko“

Kauno paveikslų galerija
K. Donelaičio g. 16
Magdalenos Birutės Stankūnienės jubiliejinė paroda „Svajonių žemė“
„Kauno bienalė 2015“

A. Žmuidzinavičiaus kūrinių ir rinkinių muziejus
V. Putvinskio g. 64
„Lietuvos žydų gyvenimas iki holokausto“ (paroda iš M. Duškeso asmeninės kolekcijos)
iki 13 d. – Juozo Kėdainio paroda „Mintimis išvaikštinėju kiekvieną lauko rėžį...“, skirta 100-osioms gimimo metinėms

Keramikos muziejus
Rotušės a. 15
Paroda „Ironiškas porcelianinis sudie!“
Kristinos Paulauskaitės paroda „Šviesos kodas“

Galerija „Meno parkas“
Rotušės a. 27
iki 15 d. – „Tekstilės interpretacijos: Zenonas Varnauskas, grupės „Esame“ ir „Moterys mene“
Evaldo Pauzos paroda „Ne priklausomi“

Klaipėda

KKKC parodų rūmai
Aukštoji g. 1 / Didžioji Vandens g. 2
Remigijaus Treigio retrospektyvinė paroda „Teritorijos: fotografijos 1987–2015“
Fotografijų paroda „Lietuvos fotografija: vakar ir šiandien. Šiandienos atodangos“

Baroti galerija
Aukštoji g. 3/3a
Jono Švažo (1925–1976) tapybos paroda

Galerija „si:said“
Galinio Pylimo g. 28
iki 20 d. – Vilmos Samulionytės paroda „Tylos paktas“

Šiauliai

„Laiptų galerija“
Žemaitės g. 83
nuo 11 d. – Vido Pinkevičiaus (1949–2012) kūrybos paroda „Gyvenimas – tapyba“

Dailės galerija
Vilniaus g. 245
Aido Bareikio paroda „Atkakliai įsiėdęs“
Salomėjos Jastrumskytės grafikos paroda „Apie Euklidą“

Fotografijos muziejus
Vilniaus g. 140
Paroda „(Ne)fotografinis laukas. 1988–1995“

Spektakliai

Vilnius

Nacionalinis operos ir baleto teatras
11, 19 d. 18.30, 13, 20 d. 12, 18 val. – P. Čaikovskio „SPRAGTUKAS“. Dir. – M. Barkauskas, M. Staškus
12 d. 18.30 – G. Verdi „TRAVIATA“. Dir. – G. Marciano (Italija)
16 d. 18.30 – G. Verdi „ERNANI“. Dir. – G. Marciano (Italija)
17 d. 18.30 – P. Čaikovskio „GULBIŲ EŽERAS“. Dir. – R. Šervenikas
18 d. 18.30 – F. Leháro „LINKSMOJI NAŠLĖ“. Dir. – J. Geniušas

Nacionalinis dramos teatras
Didžioji salė
11 d. 18.30 – Just. Marcinkevičiaus „KATEDRA“. Rež. – O. Koršunovas
13 d. 12 val. – A. de Saint-Exupéry „MAŽASIS PRINCAS“. Rež. – S. Mykolaitis
15 d. 18.30 – W. Shakespeare'o „ĮSTABIOJI IR GRAUDŽIOJI ROMEO IR DŽULJETOS ISTORIJA“. Rež. – O. Koršunovas
16 d. 18.30 – K. Binkio „ATŽALYNAS“. Rež. – J. Vaitkus
17 d. 18.30 – M. Ivaškevičiaus „DIDIS BLOGIS“. Rež. – A. Schillingas
18 d. 18.30 – T. Słobodzianeko „MŪSŲ KLASĖ“. Rež. – Y. Ross

Mažoji salė
11 d. 19 val. – C. Graužinio „DRĄSI ŠALIS (LIETUVOS DIENA)“. Rež. – C. Graužinis (teatras „cezario grupė“)
12 d. 16 val. – E. Palmetshoferio „HAMLETAS MIRĖ. GRAVITACIJOS NĖRA“. Rež. – P. Ignatavičius
13 d. 16 val. – M. von Mayenburgo „KANKINYS“. Rež. – O. Koršunovas
15 d. 19 val. – „ARABIŠKA NAKTIS“. Rež. – C. Graužinis (teatras „cezario grupė“)
16 d. 19 val. – J. Balodžio, G. Dapšytės „BARIKADOS“. Rež. – V. Silis
17 d. 19 val. – V.V. Landsbergio „BUNKERIS“. Rež. – V.V. Landsbergis
18 d. 19 val. – „LAIŠKAI Į NIEKUR“ (R.M. Rilke's, M. Cvetajevos ir B. Pasternako laiškų motyvais). Rež. – B. Mar

Studija
17 d. 19 val. – T. Kavtaradzės „KELETAS POKALBIŲ APIE (KRISTŲ)“. Rež. – T. Montrimas
18 d. 19 val. – „LIŪDNOS DAINOS IŠ EUROPOS ŠIRDIES“ (pagal F. Dostojevskio romaną „Nusikaltimas ir bausmė“). Rež. – K. Smedsas (Suomija)

Vilniaus mažasis teatras
12, 18 d. 18.30 – M. Ivaškevičiaus „MADAGASKARAS“. Rež. statytojas – R. Tuminas, rež. – A. Dapšys
13 d. 16 val. – N. Erdmano „SAVIŽUDIS“. Insc. aut. – T. Stirna, rež. – G. Tuminaitė
15 d. 18.30 – J. Erlicko programa „Ne visi namie“ (kultūros paramos fondo „Rūta“ renginys)
16 d. 18.30 – PREMJERA! P. Pukytės „BEDALIS IR LABDARYS“. Rež. – G. Tuminaitė
17 d. 18.30 – A. Čechovo „TRYS SESERYS“. Rež. – R. Tuminas

Valstybinis jaunimo teatras
11, 12 d. 18 val. – M. Frayn „TRIUKŠMAS UŽ KULISŲ“. Rež. – P.E. Landi 12 d. 12 val. – J. Kelero, A. Jalianiausko „PAIKA PELYTĖ“. Rež. – A. Jalianiauskas (Salė 99)
13 d. 12 val. – H. Verburg „PINGVINAI IR KIAUŠINIS“. Rež. – R. Kudzmanaitė (Salė 99)
13 d. 15 val. – A. Giniočio „JUZĖ DYKADUONIS“. Rež. – A. Giniotis
15, 16 d. 18 val. – P. Vaičiūno „PATRIOTAI“. Rež. – J. Vaitkus
17 d. 18 val. – I. Menchellio „KAPINIŲ KLUBAS“. Rež. – A. Latėnas
18 d. 12, 15 val. – PREMJERA! „KAKĖ MAKĖ IR PAVOGTAS LAIKAS“ (pagal L. Žutautės knygą). Insc. aut. ir rež. – V. Kuklytė, choreogr. – S. Mikalauskaitė, scenogr. – S. Dūda. Vaidina D. Morozovaitė, A.Bendoriūtė, A. Pukelytė, G. Arbačiauskas, I. Ciplijauskas, A. Kazanavičius, S. Storpirštis, Š. Gedvilas (Salė 99)

Oskaro Koršunovo teatras
11, 12 d. 19 val. *OKT Studijoje* – PREMJERA! „DIEVAS YRA DJ“ (pagal F. Richterio pjesę).

Švietimo ir mokslo ministerija kviečia teikti kūrinius Vaikų literatūros premijai gauti

Švietimo ir mokslo ministerija kviečia teikti vaikų literatūros kūrinius, kritikos darbus, vaikų literatūros ir skaitymo populiarinimo projektus Vaikų literatūros premijai gauti.

Premijos tikslas – skatinti Lietuvos rašytojus kurti vaikams skirtas knygas, įvertinti švietimo, visuomeninių ar privačių įstaigų bei asmenų indėlį populiarinant vaikų literatūrą ir knygų skaitymą.

Premijos dydis – 100 MGL. Iš jų 60 MGL – už nuopelnus vaikų literatūros srityje (už literatūros kūrinį ar kūrinius) ir 40 MGL už nuopelnus vaikų literatūros ir skaitymo populiarinimo srityje (už projektus, literatūrines-kūrybines akcijas, literatūros kritikos darbus ir kt.). Kartu su premija įteikiamas diplomas.

Kandidatūras premijai gauti turi teisę siūlyti asociacijos, švietimo įstaigos, švietimo įstaigų steigėjai, kiti juridiniai asmenys. Kandidatai turi pateikti pastarųjų trejų metų kūrybinės veiklos aprašą, nominuojamų darbų pavyzdžius, kitą iliustruojančiąją medžiagą.

Siūlymai pateikiami ministerijos Komunikacijos skyriui iki **gruodžio 31 d.**

Premijos skyrimo nuostatus galima rasti ministerijos interneto svetainėje: http://www.smm.lt/uploads/documents/en_versijai/konkursai/Vaik%C5%B3%20literat%C5%ABros%20premija.pdf

Vaikų literatūros premiją 2004 m. įsteigė Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Ji teikiama kiekvienų metų balandžio 2 dieną – Tarptautinę vaikų knygos dieną.

Premijos laureatais jau yra tapę: poetai Martynas Vainilaitis, Ramutė Skučaitė, rašytojai Vytautas V. Landsbergis, Vytautė Žilinskaitė, Gintarė Adomaitytė, Kęstutis Kasparavičius, Gendrutis Morkūnas, Vytautas Rašickas, Violeta Palčinskaitė, Villė Vėl (Vilija Dailidienė), Lina Žutautė, Kristina Gudonytė, literatūrologai Kęstutis Urba, Vincas Auryla, Gražina Skabeikytė-Kazlauskienė, Asta Gustaitienė. Taip pat Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos Vaikų literatūros skyriaus vedėja Aldona Šiaulienė, Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos Vaikų literatūros centro Informacijos skyriaus vedėja Roma Kišūnaitė, žurnalas „Rubinaitis“, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos Skaitytojų aptarnavimo centro vyriausioji bibliotekininkė Marta Rudytė, LRT žurnalistė Alma Valantinienė, viešoji įstaiga Rašytojų klubas.

Mirus Nacionalinio Kauno dramos teatro artistui
Antanui ŽEKUI,
liūdime su visa teatro bendruomene ir reiškiame gilią užuojautą velionio artimiesiems.

Lietuvos nacionalinis dramos teatras

Dėl aktorės, Klaipėdos dramos teatro veteranės
Elenos GAIGALAITĖS
mirties liūdime kartu su visa Lietuvos teatro bendruomene ir reiškiame gilią užuojautą velionės giminėms ir artimiesiems.

Lietuvos nacionalinis dramos teatras

Rež. – K. Gudmonaitė. Vaidina J. Jankelaitytė, A. Bačinskas

Rusų dramos teatras
13 d. 12 val. – J. Ščiuckio „MOROZKO“. Rež. – J. Ščiuckis
13 d. 18.30 – R. Cooney „NR.13“. Rež. – E. Murašovas
15 d. 10 val., 16, 19 d. 10, 12 val. – „NAUJIEJI METAI CIRKE 2“. Rež. – O. Lapina
15 d. 18.30 – I. Vyrypajevo „UFO“ (muzikinis monospektaklis). Rež. – O. Kovrikovas
17 d. 18.30 – M. Bulgakovo „ZOIKOS BUTAS“. Rež. – R. Atkočiūnas
18 d. 18.30 – PREMJERA! N. Gandževi „SEPTYNIOS GRAŽUOLĖS“. Rež. – J. Vaitkus

Vilniaus teatras „Lėlė“
11 d. 18.30 – PREMJERA! „ATRASK MANE“. Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas
12 d. 12 val. – „SNIEGO KARALIENĖ“. Pjesės aut. ir rež. – N. Indriūnaitė
13 d. 12 val. – „BATUOTAS KATINAS“. Rež. – A. Mikutis

Mažoji salė
13, 20 d. 14 val. – N. Indriūnaitės „BALTOS PASAKOS“. Rež. – N. Indriūnaitė

„Menų spaustuvė“
12 d. 12 val. *Juodojoje salėje* – „SENELĖS PASAKA“. Rež. – A. Giniotis („Atviras ratas“)
12 d. 18.30 *Juodojoje salėje* – gyvo garso koncertas „Juodraštis“. Dalyvauja A. Giniotis ir teatro aktoriai („Atviras ratas“)
13 d. 11 val. *Juodojoje salėje* – „MAŽI STEBUKLAI“. Choreogr. – B. Banevičiūtė (šokio teatras „Dansema“)
13 d. 15 val. *Kišeninėje salėje* – „EGLĖ ŽALČIŲ KARALIENĖ“. Rež. – S. Degutytė („Stalo teatras“)
15 d. 19 val. *Stiklinėje salėje* – J. Paškevičiaus „RIBOS“. Rež. – T. Montrimas (jaunųjų scenos menininkų programa „Atvira erdvė“)
17 d. 19 val. *Juodojoje salėje* – PREMJERA! „UŽSĖDIMAS“. Idėjos aut. ir atlik. – A. Ramanauskaitė, D. Vaitiekūnas, P. Tamolė ir M. Stabačinskas
17 d. 18.30 *Kišeninėje salėje* – „LIETAUS ŽEMĖ“. Rež. – A. Giniotis („Atviras ratas“)
18 d. 19 val. *Juodojoje salėje* – PREMJERA! „AKLOJI DĖMĖ“. Choreogr. – V. Jankauskas (Vyčio Jankausko šokio teatras)

Kaunas

Kauno dramos teatras
12, 13 d. 15 val. *Rūtos salėje* – A. Dilytės „SOLĖ IR MOČIUTĖS“. Rež. – A. Dilytė
18–20 d. 18 val. *Didžiojoje scenoje* – PREMJERA! W. Shakespeare'o „HAMLETAS“. Rež. – V. Bareikis, scenogr. – P. Bocullaitė, komp. – M. Stavaris. Vaidina V. Sodeika, D. Svobonas, L. Laucevičius, E. Grigaliūnaitė, S. Čiučelis, T. Erbrėderis, V. Maršalka, E. Žemaitis, A. Gaučas

Kauno valstybinis muzikinis teatras
11 d. 18 val. – „NOTRDAMO LEGENDA“. Insc. aut. ir choreogr. – A. Jankauskas, dir. – J. Janulevičius
12, 13 d. d. 18 val. – P. Abrahamo „BALIUS SAVOJOJE“. Dir. – J. Janulevičius
16, 18 d. 18 val. – F. Wildhorno „GRAFAS MONTEKRISTAS“ (pagal A. Dumas romaną). Dir. – J. Janulevičius

Kauno kamerinis teatras
12–15 d. 18 val. – G. Boccaccio „DEKAMERONAS“. Rež. – A. Rubinovas
12, 13 d. 12 val., 14–17 d. 10, 12 val., 18 d. 10, 12, 14 val., 19 d. 10, 14 val. – D. Čepauskaitės „TRYS NARSŪS PARŠIUKAI“. Rež. – A. Rubinovas
17, 20 d. 18 val. – J. Cariani „NESAMAS MIESTAS“. Rež. – A. Lebeliūnas

Kauno mažasis teatras
19 d. 16 val. – A. Slapovskio „NUO RAUDONOS ŽIURKĖS IKI ŽALIOS ŽVAIGŽDĖS“. Rež. – D. Rabašauskas

Kauno lėlių teatras
13 d. 10 val., 19, 20 d. 12 val. – „DOVANA KALĖDŲ SENELIUI“. Rež. – A. Žiurauskas

Klaipėda

Klaipėdos valstybinis dramos teatras
13 d. 12 val. *Didžiojoje salėje* – K. Macijausko „NUTIKIMAI SMALIŽIŲ ŠALYJE“. Rež. – K. Macijauskas
13 d. 17 val. *Mažojoje salėje* – F. Veberio „VAKARIENĖ SU IDIOTU“. Rež. – R. Atkočiūnas
16 d. 18.30 *Didžiojoje salėje* – M. Gavrano „POROS“. Rež. – R. Kudzmanaitė
17 d. 18 val. *Kuršėnų kultūros centre* – N. Simono „SAUGOKITE FLORĄ“. Rež. – A. Lebeliūnas

Šiauliai

Valstybinis Šiaulių dramos teatras
11 d. 18 val. – PREMJERA! E. O'Neillo „MEILĖ PO GUOBOMIS“. Rež. – P. Ignatavičius, scenogr. ir kost. dail. – G. Palekaitė, komp. – A. Greie-Ripatti, šviesų dail. – J. Kuršys. Vaidina J. Bindokas, R. Dovydaitis, D. Jančiauskas, A. Gendvilas, A. Matutis, J. Budriūnaitė
12 d. 18 val. – „NEBYLYS“ (pagal J. Tumą-Vaižgantą). Rež. – J. Vaitkus
13 d. 12 val. – „SAUSIO ŽIBUOKLĖS“ (pagal S. Maršako pasaką). Rež. – N. Mirončikaitė
13 d. 18 val. – A. Tarno „DIBUKAS“. Rež. – R. Banionis
18 d. 18 val. – Y. Reza „SKERDYNIŲ DIEVAS“. Rež. – A. Lebeliūnas

Panevėžys

Juozo Miltinio dramos teatras
11, 12 d. 18 val. – PREMJERA! M. Ravenhillo „BASEINAS (BE VANDENS)“. Rež. – M. Klimaitė
13, 19 d. 18 val. – PREMJERA! R. Granausko „RŪKAS VIRŠ SLĖNIŲ“ (insc. aut. R. Šerelytė). Rež. – R. Banionis
15 d. 12 val. –G. Rodari „SIDABRINĖS STRĖLĖS KELIONĖ“. Rež. – D. Skamarakas
18 d. 18 val. – M. Camoletti „PRANCŪZIŠKOS SKYRYBOS“. Rež. – D. Kazlauskas

Koncertai

Lietuvos nacionalinė filharmonija
11 d. 10, 11 val. *Molėtų pradinėje mokykloje*, 15 d. 18 val. *Kėdainių daugiakultūriame centre* – iš ciklo „Muzikos enciklopedija gyvai“. Kristupo medinių pučiamųjų kvintetas: G. Gelgotas (fleita), U. Dičiūnas (obojus), A. Žiūra (klarnetas), A. Puplauskis (fagotas), P. Lukauskas (valtorna). 11 d. 18 val. *Kretingos kultūros centre* – ansamblis „Musica humana“ ir solistai (meno vad. ir dir. – A. Vizgirda)
11 d. 18.30 val. *Ežerėlio kultūros centre* (*Kauno raj.*) – Valstybinis Vilniaus kvartetas. Solistė A. Krikščiūnaitė (sopranas)
11, 12 d. 19 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje*, – Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Solistės M. Marti (sopranas), N. Kazlaus (sopranas). Dir. – R. Estrada
13 d. 12 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje*, – teatralizuotas koncertas visai šeimai „Dvylika mėnesių“. Lietuvos kamerinis orkestras. Aktorė G. Kuodytė, dalyvauja jaunieji atlikėjai. Dir. – M. Pitrėnas. Programoje P. Čaikovskio, A. Vivaldi, E. Griego, L. Boccherini, J.S. Bacho, A. Marcello, O. Respighi, G. Holsto, R. Galliano kūriniai
13 d. 16 val. *Taikomosios dailės muziejuje* – S. Skjervoldas (baritonas), D. Bagdonaitė (fortepijonas). Programoje M. Ravelio, D. de Séveraco, F. Poulenco kūriniai
14 d. 18 val. *Žiežmarių kultūros centre* – aktorius R. Kazlas, G. Savkovas (akordeonas), R. Ringienė (fleita)
16 d. 18 val. *Kudirkos Naumiesčio kultūros centre* – Valstybinis Vilniaus kvartetas. Solistė J. Leitaitė (mecosopranas)

Vilnius

Kongresų rūmai
11 d. 19 val. – simfoninis koncertas „Trimito paganinis“. S. Nakariakovas (trimitas), Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras. Dir. – G. Rinkevičius. Programoje I. Stravinskio, F. Mendelssonho, P. Čaikovskio kūriniai

Lietuvos muzikų rėmimo fondas
12 d. 13 val. *S. Vainiūno namuose* – Nacionalinės M.K. Čiurlionio menų mokyklos mokytojos ekspertės G. Vitėnaitės smuiko klasės moksleiviai
13 d. 14 val. *Vilniaus arkikatedroje bazilikoje* – B. Dvariono dešimtmetės muzikos mokyklos choras „Viva voce“ (vad. V. Katinienė ir R. Katinas, chorm. R. Pažusienė, koncertmeist. D. Šakenytė, vokalo pedagogės J. Čiurilaitė, J. Leitaitė), J. Leitaitė, vargonuoja D. Šakenytė
16 d. 12 val. *Naujosios Vilnios kultūros centro didžiojoje salėje* – M. Lukošiūtė (sopranas), K. Damulis (tenoras), A. Vizbaraitė (smuikas), A. Vizbaras (koncertmeisteris)

Šv. Jonų bažnyčia
12 d. 19 val. – muzikinis edukacinis projektas „Klasika visiems“. Programoje G. Fauré „Requiem“. Vilniaus universiteto (VU) chorai „Pro musica“, „Gaudeamus“ ir „Virgo“, VU kamerinis orkestas (vad. – P.B. Koncė). Solistai G. Gelgotė (sopranas) ir N. Masevičius (bosas). Dir. – Vilniaus universiteto chorų meno vadovė R. Gelgotienė

Šv. Kotrynos bažnyčia
13 d. 18 val. – „Lisabona Vs Barselona“. Atlikėjai O. Kolobovaitė (vokalas), A. Globys (gitara)
15 d. 19 val. – koncertas „Vėrinys Kalėdoms“. Dalyvauja A. Krikščiūnaitė (sopranas), I. Prudnikovaitė (mecosopranas), P. Vyšniauskas (saksofonas), E. Buožis (fortepijonas); ansamblis „4 Tango“: K. Žebrauskaitė (akordeonas), B. Bagdonienė (altas), F. Zakrevskis (fortepijonas), D. Bagurskas (kontrabosas)

Čiurlionio namai
12 d. 19 val. – R. Zubovas (fortepijonas). Programoje M.K. Čiurlionio, A. Šenderovo, B. Kutavičiaus ir kt. kūriniai

Vakarai

Vilnius

Rašytojų klubas
11 d. 17 val. – vakaras, skirtas rašytojo J. Kėkšto 100-osioms gimimo metinėms. Dalyvauja rašytojas K. Saja, literatūrologės A. Lapinskienė, D. Satkauskytė, D. Balašaitienė, aktorė A. Vilutytė, rašytojos A. Liobytės dukra, gydytoja G. Paškevičiūtė-Breivienė
14 d. 17.30 – LMTA doc. A. Stasiūnaitės ir jos dainavimo bei kamerinio dainavimo klasės studenčių koncertas „Papuoškime širdį“. Dalyvauja A. Buškevičiūtė, V. Datenytė, V. Dunauskaitė, R. Dzimidaitė, E. Girčytė, P. Glušniova, S. Gorobecaitė, E. Kviatkovska, O. Mamonenko, R. Murauskaitė. Pianistė N. Baranauskaitė
15 d. 17.30 – poeto A. Marčėno autorinis kūrybos vakaras su nauja knyga „Viename“. Vakare dalyvauja knygos autorius A. Marčėnas, literatūrologė prof. V. Daujotytė, poetas A. Ališauskas, aktorius J. Marčėnas. Renginio vedėjas M. Nastaravičius

Šv. Kotrynos bažnyčia
14 d. 19 val. – „Gyvo žodžio vakarai: Vilniaus pasveikinimas“. Aktoriai J. Vilūnaitė, R. Bagdzevičius, pianistas J. Aleknavičius

Bibliografinės žinios

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

Amžina Pilis, arba Paskutiniai pagonys : [baladė] / Vladas Beržanskas-Klausutis ; [panaudoti dailininko Arvydo Každailio kūriniai]. – [Visaginas] : [V. Beržanskas], 2015 (Panevėžys : D. Rudžio indiv. įm.). – 40, [2] p. : iliustr.. – Virš. aut. nenurodytas. – Tiražas 100 egz.. – ISBN 978-609-408-750-9

Artėja sutemos... : poezijos rinktinė / Aleksandras Puidokas. – Vilnius : [Jusida], 2015 (Vilnius : Jusida). – 93, [3] p. : iliustr.. – Tiražas [50] egz.. – ISBN 978-9955-690-78-8 (įr.)

Dansu dansu dansu : [romanas] / Haruki Murakami ; iš anglų kalbos vertė Irena Jomantienė, Milda Dyke. – Pakartot. leid.. – Vilnius : „Baltų lankų“ leidyba, [2015] (Vilnius : Spauda). – 356, [1] p.. – (Šiuolaikinė proza). – Klaidingas serijos ISSN: ISSN 1822-6558. – Tiražas 3000 egz.. – ISBN 978-9955-23-234-6

Irisė ir Rubė : romanas / Rosie Thomas ; iš anglų kalbos vertė Antanina Banelytė. – Vilnius : „Baltų lankų“ leidyba, [2015] (Spausd. Danijoje). – 487, [1] p.. – Tiražas 2500 egz.. – ISBN 978-9955-23-864-5 (įr.)

Jausmų džiazas : [poezijos almanachas]. – Šiauliai : Lucilijus, 2015. – ISSN 2351-6143

Kn. 2 / sudarytoja Elona Antakauskė. – 2015. – 125, [1] p. : iliustr., portr.. – Tiražas [300] egz.

Kraujas ant sniego : [romanas] / Jo Nesbø ; iš norvegų kalbos vertė Alvyda Gaivenienė. – Vilnius : „Baltų lankų“ leidyba, [2015] (Kaunas : Spindulio sp.). – 166, [1] p.. – ([Kriminalinis romanas], ISSN 2029-2597). – Tiražas 4500 egz.. – ISBN 978-9955-23-860-7 (įr.)

Laikinas gyvybės kely : eilėraščių rinkinys / Mečislovas Mariūnas. – Vilnius : Jusida, 2015. – 203, [1] p.. – Tiražas 50 egz.. – ISBN 978-9955-690-80-1 (įr.)

Literatūra = Литература : mokslo darbai / Vilniaus universitetas ; redaktorių kolegija: vyriausioji redaktorė Regina Rudaitytė ... [et al.]. – Vilnius : Vilniaus universitetas : Vilniaus universiteto leidykla, 2015. – ISSN 0258-0802

[T.] 57(5) (2015), Heterotipijos: pasauliai, ribos, pasakojimai = Гетеротипии: миры, границы, повествование / redaktoriai ir sudarytojai Galina Michailova, Inga Vidugirytė, Pavel Lavrenec. – 2015 (Vilnius : BMK l-kla). – 415, [1] p. : iliustr., faks.. – Str. rus.; santr. liet., angl.. – Tiražas 100 egz.

Literatūros ir kultūros kritikos rinktinė / Juozas Girnius ; sudarė Kęstutis K. Girnius ; parengė Giedrė Olsevičiūtė. – Vilnius : Naujasis židinys-Aidai, 2014 (Vilnius : Petro ofsetas). – 430, [1] p. : iliustr.. – Tiražas 500 egz.. – ISBN 978-609-8163-00-1 (įr.)

Meilė tavo akyse : romanas / Sarah Jio ; iš anglų kalbos vertė Rita Pilkauskaitė. – Vilnius : „Baltų lankų“ leidyba, [2015] (Kaunas : Spindulio sp.). – 366, [1] p.. – Virš. antr. ir aut. nenurodyti. – Tiražas 2500 egz.. – ISBN 978-9955-23-853-9 (įr.)

Melagis : [romanas] / Nora Roberts ; iš anglų kalbos vertė Vilma Krinevičienė. – Kaunas : Jotema, [2015] (Vilnius : BALTO print). – 511, [1] p.. – Tiražas [2500] egz.. – ISBN 978-9955-13-570-8 (įr.)

Mergina su perlo auskaru : [romanas] / Tracy Chevalier ; iš anglų kalbos vertė Darius Kaunelis. – 3-ioji laida. – Kaunas : Jotema, [2015] (Vilnius : BALTO print). – 283, [4] p.. – Tiražas [1500] egz.. – ISBN 978-9955-13-572-2

Ryto spindesys : romanas / Sarah Jio ; iš anglų kalbos vertė Lyra Donovan. – Vilnius : „Baltų lankų“ leidyba, [2015] (Spausd. Danijoje). – 414, [1] p.. – Virš. antr. ir aut. nenurodyti. – Tiražas 2500 egz.. – ISBN 978-9955-23-862-1 (įr.)

GROŽINĖ LITERATŪRA VAIKAMS

Auksaplaukė ir trys lokiai : [pasaka] / [vertė Asta Bartkevičiūtė]. – Vilnius : [Naujoji Rosma], [2015] (Spausd. Indijoje). – 28, [1] p., įsk. virš. : iliustr.. – (Skaitymas skiemenimis). – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-9955-06-298-1

Baobabas : [apysaka] / Ana Galán ; iliustravo Pablo Pino ; [vertė Eglė Vaivadaitė-Kaidi]. – Vilnius : Naujoji Rosma, [2015] (Vilnius : Standartų sp.). – 122 p. : iliustr.. – (Mondrago ; 3). – Tiražas 1500 egz.. – ISBN 978-9955-06-314-8

Coliukė : [pasaka] / [vertė Asta Bartkevičiūtė]. – Vilnius : [Naujoji Rosma], [2015] (Spausd. Indijoje). – 28, [1] p., įsk. virš. : iliustr.. – (Skaitymas skiemenimis). – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-9955-06-299-8

Didysis išbandymas : [apysaka] / Ana Galán ; iliustravo Pablo Pino ; [vertė Eglė Vaivadaitė-Kaidi]. – Vilnius : Naujoji Rosma, [2015] (Vilnius : Standartų sp.). – 141, [1] p. : iliustr.. – (Mondrago ; 1). – Tiražas 1500 egz.. – ISBN 978-9955-06-312-4

Džiunglių knyga : [pasaka] / [vertė Asta Bartkevičiūtė]. – Vilnius : [Naujoji Rosma], [2015] (Spausd. Indijoje). – 28, [1] p., įsk. virš. : iliustr.. – (Skaitymas skiemenimis). – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-9955-06-297-4

Išranki pelytė : [pasaka] / [vertė Asta Bartkevičiūtė]. – Vilnius : [Naujoji Rosma], [2015] (Spausd. Indijoje). – 28, [1] p., įsk. virš. : iliustr.. – (Skaitymas skiemenimis). – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-9955-06-296-7

Kołysanki : [wiersze] / Jan Kozicz. – Wilno : Jusida, 2015 (Vilnius : Jusida). – 19, [1] p. : iliustr.. – (Lektury wileńskie ; Nr. 6). – Tiražas 120 egz.. – ISBN 978-9955-690-84-9

Ridelis ir kalbantieji medžiai : [apysaka] / Ana Galán ; iliustravo Pablo Pino ; [vertė Eglė Vaivadaitė-Kaidi]. – Vilnius : Naujoji Rosma, [2015] (Vilnius : Standartų sp.). – 125, [1] p. : iliustr.. – (Mondrago ; 2). – Tiražas 1500 egz.. – ISBN 978-9955-06-313-1

Tigro kelionė : [romanas] / Colleen Houck ; iš anglų kalbos vertė Agnė Bačiauskienė. – Vilnius : Aukso pieva, 2015 (Gargždai : Print-it). – 586, [2] p.. – Ciklo 3-ioji knyga. – Tiražas [1500] egz.. – ISBN 978-609-8105-22-3 (įr.)

Parengė Aldona Barodicaitė. Redagavo Gražina Kubilienė.
Lietuvos nac. M. Mažvydo b-ka. Bibliografijos ir knygotyros centras

Savaitės filmai

„Drakonas“

Antra mama ****

Temperamentinga geros širdies Val (Regina Case), turtingos San Paulo šeimos tarnaitė, užaugino poros – gyvenimo būdo specialistės ir buvusio dailininko – sūnų. Šis jau baigė mokyklą, bet sekioja paskui Val tarsi šunelis, nes jaučia jos meilę ir rūpestį. Situacija pasikeičia, kai stoti į aukštąją mokyklą iš provincijos atvyksta Val duktė Džesika. Ji užaugo toli nuo mamos ir jai visai svetima. Kuo toliau, tuo labiau Val šiurpina dukters pasitikėjimas savimi: Džesika jaučiasi lygi su šeimininkais. Iš to kyla daug komiškų situacijų ir progų pasvarstyti apie klasių skirtumus, pinigų galią ir jausmų ilgesį. Šis Annos Muylaert filmas pasižymi puikiu humoru ir vaidyba, gal todėl šiemet laimėjo Berlinalės žiūrovų prizą, o Brazilija jį pristatė „Oskarams“ (Brazilija, 2015). (Vilnius)

Drakonas ***

Vienas brangiausių Rusijos kino projektų – fantastinis 3D filmas, juk neatsitiktinai jo prodiuseris Timūras Bekmambetovas mėgsta naujausių technologijų reginius. Tai dar viena gražuolės ir pabaisos istorijos interpretacija, teigianti, kad mylėti baisu. Šiaurės jūros pakrantėje įsikūrusio miesto gyventojai džiaugiasi taika, bet senoliai vis prisimena laikus, kai turėjo mokėti duoklę galingam drakonui. Kartkartėmis jis pasiimdavo vieną iš miesto nuotakų. Po daugelio metų pabaisa vėl pasirodo ir per vestuves išsineša į savo salą kunigaikštytę Miroslavą. Ji leidžia laiką akmeninėje saloje kartu su gražuoliu Armanu. Kas jis? Kaip atsidūrė saloje? Režisieriaus Indaro Dženduba jevo filme vaidina Marija Pojezžajeva, Matvejus Lykovas, Stanislavas Liubšinas, Ieva Andrejevaitė, Piotras Romanovas (Rusija, 2015). (Vilnius, Kaunas)

Mano karalius ***

Nesėkmingai nuo slidžių griuvusi ir koją susilaužiusi advokatė Toni (Emmanuelle Bercot) patenka į ligoninę. Čia moteris prisimena dešimt metų trukusius santykius su restorano savininku Georgijumi (Vincent Cassel). Juose buvo visko – meilės ir skausmo, juoko ir ašarų, laimės ir kančios. Toni bando suprasti, kada jos jausmas tapo aklas ir Georgijus užgožė viską gyvenime. Bercot vaidmuo filme šiemet atnešė geriausios Kanų aktorės apdovanojimą. Sakoma, kad filmas autobiografinis ir režisierė Maïwenn parodė savo ir Luco Bessono santykius (Prancūzija, 2015). (Vilnius)

Naujausias testamentas ****

Kur gyvena Dievas? Briuselyje. Kartu su šeima, kurią terorizuoja. Didžiausias malonumas Dievui yra spoksoti į televizorių, erzinti žmoną ir prasimanyti dalykus, kurie dar labiau komplikuos žmonių gyvenimą. Tačiau duktė Ea nebeištveria to ir nusprendžia maištauti. Ji vagia tėvo kompiuterio slaptažodžius ir visas jo paslaptis, kad galėtų sukurti visiškai naują pasaulį. Jaco Van Dormaelio filme vaidina Pili Groyne, Benoit Poelvoorde'as, Catherine Deneuve, François Damiens, Yolande Moreau, Laura Verlinden (Prancūzija, Belgija, Liuksemburgas, 2015). (Vilnius)

Šnipų tiltas ****

Naujausias Steveno Spielbergo filmas nukels į Šaltojo karo laikus, kai sovietai virš Uralo numušė amerikiečių žvalgybinį lėktuvą U2 ir nuteisė jo lakūną Francisą Gary Powersą kalėti lageriuose. Advokatą Jamesą B. Donovaną, 6-ajame dešimtmetyje gynusį sovietų šnipą Rudolfą Abelį, CŽV paprašė padėti derybose su sovietais ir pasiūlyti iškeisti Abelį į lakūną. Filme rodoma, kaip advokatas atsiduria Šaltojo karo epicentre Berlyne ir vykdo sudėtingą užduotį. Pagrindinius vaidmenis sukūrė Tomas Hanksas, Markas Rylance'as, Amy Ryan, Alanas Alda, Scottas Shepardas (JAV, Indija, Vokietija, 2015). (Vilnius, Kaunas)

****** – šedevras, ***** – pasižiūrėti būtina, **** – geras filmas,
*** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – niekalas

Kino repertuaras

Vilnius

Forum Cinemas Vingis

11–17 d. – Makbetas (D. Britanija, Prancūzija, JAV) – 11, 13.40, 16.20, 19, 21.40
11–14 d. – Drakonas (Rusija) – 11.10, 16.20, 21.30; 15, 16 d. – 11.10, 16.20, 21.50
11–17 d. – Drakonas (3D, Rusija) – 14, 19.10
Kūčiukai, narkotikai ir seksas (JAV) – 11.30, 13.50, 16.10, 18.40, 21.10
Ypatingas poreikis (dok. f., Italija, Vokietija) – 15.20, 17.25, 19.20
16 d. – Tobulos Kalėdos (JAV) – 21.10
11–17 d. – Steve Jobs (JAV) – 13.20, 16, 18.40, 21.25
11, 14, 15 d. – Šnipų tiltas (JAV, Indija, Vokietija) – 15.10, 18.10, 21.10; 12, 13 d. – 12.10, 15.10, 18.10, 21.10; 16 d. – 15.10, 18.10; 17 d. – 15.10, 21.10
11–17 d. – Monstrų viešbutis 2 (JAV) – 15.30
Vidury vandenyno (3D, JAV) – 11.20, 16.30, 21.40; 11–14, 17 d. – Vidury vandenyno (JAV) – 13.40, 18.50; 15, 16 d. – 13.40, 19.20
11–17 d. – Šiurpuliukai (JAV, Australija) – 11, 13.20, 15.45
007 Spectre (D. Britanija, JAV) – 18.10, 21.20
Bado žaidynės. Strazdas giesmininkas. 2 dalis (JAV) – 12, 18 val.
Bado žaidynės. Strazdas giesmininkas. 2 dalis (3D, JAV) – 15, 21 val.
11, 13, 14, 16, 17 d. – Mažasis princas (Prancūzija) – 16.30; 12 d. – 11.30
11–17 d. – Mažasis princas (3D, Prancūzija) – 13.50, 18.50
Kunigo naudą velniai gaudo (rež. A. Šlepikas) – 13.30, 17.50
Sicario. Narkotikų karas (JAV) – 21.30
Nudegęs (JAV) – 20 val.
12, 13 d. – Mažasis riteris Trenkas (Vokietija) – 11.15
11–17 d. – Marsietis (3D, JAV) – 21.20
12, 13 d. – Munis: mažasis mėnulio globėjas (Prancūzija) – 11.20
11–13 d. – Bjaurusis aš 2 (JAV) – 11 val.
11–13 d. – Pakalikai (JAV) – 13.30
14–20 d. – Dėžinukai (JAV) – 11 val.
14–20 d. – Išvirkščias pasaulis (JAV) – 13.30

Forum Cinemas Akropolis

11–17 d. – Makbetas (D. Britanija, Prancūzija, JAV) – 11, 13.40, 16.15, 19, 21.50
Drakonas (Rusija) – 10.50, 16.25, 21.40
11, 12, 14, 16, 17 d. – Drakonas (3D, Rusija) – 13.30, 18.30; 13 d. – 12.50, 18.30
11–17 d. – Kūčiukai, narkotikai ir seksas (JAV) – 13.10, 15.30, 18.10, 21.10
16 d. – Tobulos Kalėdos (JAV) – 18.50
11–17 d. – Šiurpuliukai (JAV, Australija) – 10.30, 12.10, 14.40, 17 val.
11, 12, 14, 16, 17 d. – Bado žaidynės. Strazdas giesmininkas. 2 dalis (3D, JAV) – 15, 17.55, 20.50; 13 d. – 17.55, 20.50; 15 d. – 20.50
11–15 d. – Vidury vandenyno (JAV) – 13.20, 18.50, 20.40; 16, 17 d. – 13.20
11, 12, 14–17 d. – Vidury vandenyno (3D, JAV) – 10.40, 15.15; 13 d. – 10.40, 15.40
11–17 d. – Mažasis princas (Prancūzija) – 10.20, 15.50; Steve Jobs (JAV) – 18.20, 21.30; Kunigo naudą velniai gaudo (rež. A. Šlepikas) – 12.40, 19.30; 007 Spectre (D. Britanija, JAV) – 14.30, 20.30
Šnipų tiltas (JAV, Indija, Vokietija) – 17.40, 21 val.; Munis: mažasis mėnulio globėjas (Prancūzija) – 11.10
11, 12, 14–17 d. – Monstrų viešbutis 2 (JAV) – 12.50
11–17 d. – Mažasis riteris Trenkas (Vokietija) – 10.10
11–13 d. – Didysis skrydis (JAV) – 10.10
11–13 d. – Namai (JAV) – 12.30
14–20 d. – Septintasis nykštukas (Vokietija) – 10.10
14–20 d. – Galingasis 6 (JAV) – 12.30

Skalvija

Romano Polanskio filmų retrospektyva

11 d. – Rozmari kūdikis (JAV) – 17.20
12 d. – Tesė (Prancūzija, D. Britanija) – 17 val.
12 d. – Kinų kvartalas (JAV) – 20.30
13 d. – Nuomininkas (Prancūzija) – 18.10
13 d. – Klaikus išbandymas (Prancūzija, JAV) – 20.40
13 d. – Meistras ir Tatjana (rež. G. Žickytė) – 16.30; 17 d. – 19.30
14 d. – Antra mama (Brazilija) – 16.30; 15 d. – 21 val.
15 d. – Mano karalius (Prancūzija) – 16.20; 16 d. – 18.40
12 d. – *ciklas „Karlsono kinas“*. Keliaujantys paukščiai (Belgija, Prancūzija) – 15.20; 13 d. – 14.50
14 d. – *Seansas senjorams*. Ramybė mūsų sapnuose (rež. Š. Bartas) – 14.20
17 d. – *Specialus seansas*. Paskaita „Kaip žiūrėti Kinijos kiną: edukacinis kino vakaras“ – 17.30

Pasaka

Kino festivalis „Šeršėliafam“

11 d. – Tu mane nešioji (Kroatija, Slovėnija, Serbija, Juodkalnija) – 19 val.; 12 d. – 14.30
11 d. – Piktosios indų deivės (Indija) – 19.30
12 d. – Paauglės dienoraštis (JAV) – 16.30; 13 d. – 18 val.
12 d. – Meilužis iš Pietų (Italija) – 18.30
12 d. – Meistras ir Tatjana (rež. G. Žickytė) – 12.30
12 d. – Aukštai pakelta galva (Prancūzija) – 17.30; 13 d. – 15.45
13 d. – Kaip žydėjimas vyšnios (Japonija, Prancūzija, Vokietija) – 13.30
11 d. – Makbetas (D. Britanija, Prancūzija, JAV) – 17 val.; 12 d. – 20 val.; 13 d. – 20.15; 14 d. – 21 val.; 15 d. – 21.15; 16 d. – 19 val.
11 d. – Steve Jobs (JAV) – 22, 21.45; 12 d. – 22.15; 16 d. – 21.15
11 d. – Naujausias testamentas (Belgija, Prancūzija, Liuksembugas) – 16.45; 12 d. – 20.30; 13 d. – 12.30; 14 d. – 20.45; 15 d. – 21 val.
11 d. – dokumentinio multimedijų projekto „Vienodos dienos“ pristatymas ir diskusija – 19 val.
12 d. – Mažasis princas (Prancūzija) – 12 val.
12 d. – Mano karalius (Prancūzija) – 14 val.; 13 d. – 20 val.; 14 d. – 18 val.; 16 d. – 20.30
12 d. – Jaunystė (Italija, Prancūzija, Šveicarija, D. Britanija) – 22.30; 14 d. – 20.30; 17 d. – 15 val. (*Senjorų arbatėlė*)
12 d. – (Ne)Tikros prancūziškos vestuvės (Prancūzija) – 12.15, 20.45; 13, 17 d. – 16.45; 14 d. – 18.45; 15 d. – 16.30, 19.30; 16 d. – 16 val.
12 d. – Viena nepatogi akimirka (Prancūzija) – 22.30; 15 d. – 21.30
13 d. – Edeno sodas (rež. A. Puipa) – 14.30
13 d. – The Cut (Vokietija) – 16.30
13 d. – Mažasis riteris Trenkas (Vokietija) – 12 val.
14 d. – Aukštai pakelta galva (Prancūzija) – 18.30; 16 d. – 16.30
15 d. – Jausmai (rež. A. Dausa, A. Grikevičius.) – 16 val.
16 d. – Antra mama (Brazilija) – 15.30
17 d. – Meistras ir Tatjana (rež. G. Žickytė) – 15.15

Ozo kino salė

11 d. – Ida (Lenkija) – 17.40; 17 d. – 17 val.
12 d. – Feniksas (Vokietija) – 14 val.
12 d. – Džema Boveri (Prancūzija) – 15.40; 16 d. – 19.40; 12 d. – Ramybė mūsų sapnuose (rež. Š. Bartas) – 17.30; 12 d. – Mamytė (Kanada) – 19.15
15 d. – Meistras ir Tatjana (rež. G. Žickytė) – 17 val.
15 d. – Sugar Man (Švedija, D. Britanija) – 18.30
16 d. – Edeno sodas (rež. A. Puipa) – 18 val.

Kaunas

Forum Cinemas

11, 12 d. – Makbetas (D. Britanija, Prancūzija, JAV) – 13.30, 16.10, 18.40, 21.20, 23.25; 13–17 d. – 13.30, 16.10, 18.40, 21.20
11, 12 d. – Kūčiukai, narkotikai ir seksas (JAV) – 14.30, 16.45, 18.50, 21.10, 23.30; 13–17 d. – 14.30, 16.45, 18.50, 21.10
11–17 d. – Drakonas (Rusija) – 12.10; 11, 13, 15, 17 d. – 19.10; Ypatingas poreikis (dok. f., Italija, Vokietija) – 17 val.
16 d. – Tobulos Kalėdos (JAV) – 17.50
11–17 d. – Vidury vandenyno (3D, JAV) – 13.20, 18, 20.40; 11, 13–17 d. – Vidury vandenyno (JAV) – 10.40, 16 val.; 12 d. – 16 val.
11, 12, 14–17 d. – Monstrų viešbutis 2 (JAV) – 11.10, 15.45; 13 d. – 11.10; 11–17 d. – Mažasis princas (Prancūzija) – 10.35, 13, 15.25
11, 12 d. – Bado žaidynės. Strazdas giesmininkas. 2 dalis (JAV) – 15.05, 17.55, 20.50, 23.20; 13–17 d. – 15.05, 17.55, 20.50
11–17 d. – Bado žaidynės. Strazdas giesmininkas. 2 dalis (3D, JAV) – 12.15
Kunigo naudą velniai gaudo (rež. A. Šlepikas) – 15.10, 19 val.
11, 12, 14–17 d. – Šiurpuliukai (JAV, Australija) – 11, 13.20; 13 d. – 11 val.
11–15, 17 d. – Šnipų tiltas (JAV, Indija, Vokietija) – 17.50, 20.45; 16 d. – 20.45
12, 14, 16 d. – Paslaptingi žvilgsniai (JAV) – 19 val.
11, 13, 15, 17 d. – Steve Jobs (JAV) – 21 val.
12, 14, 16 d. – Sicario. Narkotikų karas (JAV) – 21 val.
11–17 d. – Mažasis riteris Trenkas (Vokietija) – 10.20; Munis: mažasis mėnulio globėjas (Prancūzija) – 10.15; 007 Spectre (D. Britanija, JAV) – 21.30; 11, 12 d. – Paranormalūs reiškiniai: vaiduoklio dimensija (JAV) – 23.40; 11, 12 d. – Kanibalai (Čilė, JAV) – 23.45
11–13 d. – Galingasis 6 (JAV) – 10.30
11–13 d. – Išvirkščias pasaulis (JAV) – 13 val.
14–20 d. – Didysis skrydis (JAV) – 10.30
14–20 d. – Namai (JAV) – 13 val.

Romuva

Moterų kino festivalis „Šeršėliafam“

11 d. – Sinistra Manus (rež. G. Gajauskaitė) – 18 val.;
11 d. – Aukštai pakelta galva (Prancūzija) – 19.30
12 d. – 15 metų ir 1 diena (Ispanija) – 18 val.
12 d. – „Kanų liūtės“ (geriausių reklamų rinkinys) – 20 val.; 13 d. – Meistras ir Tatjana (rež. G. Žickytė) – 16 val.; 13 d. – Kaip žydėjimas vyšnios (Japonija) – 18 val.
12 d. – Munis: mažasis mėnulio globėjas (Prancūzija) – 14 val.
12 d. – Naujasis testemantas (Belgija, Prancūzija, Liuksemburgas) – 15.45; 16 d. – 20 val.
13 d. – Mažasis riteris Trenkas (Vokietija) – 14 val.
15 d. – Marijos žemė (dok. f., Ispanija) – 17.30
15 d. – Antra mama (Brazilija) – 20 val.
16 d. – *Kino klasikos klubas*. Kelionė į rojų (rež. A. Žebriūnas) – 18 val.
17 d. – Jaunystė (Italija, Prancūzija, Šveicarija, D. Britanija) – 17.30
17 d. – (Ne)Tikros prancūziškos vestuvės (Prancūzija) – 20 val.

Redaktorė – Agnė Narušytė
Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė
Kinas – Živilė Pipinytė | **Teatras, šokis** – Milda Brukštutė
Muzika – Laimutė Ligeikaitė | **Stilius** – Rita Markulienė
Dizainas – Jokūbas Jacovskis | **Maketas** – Vanda Čemerkaitė
Finansininkė – Brigita Misiuvienė

7md

© „7 meno dienos“. Kultūros savaitraštis. Išeina penktadieniais.
Leidžiamas nuo 1992 m. sausio 10 d. Leidėjas VšĮ „7 meno dienos“,
Maironio g. 6, 01124 Vilnius. Tel.: 2613039. El. paštas 7md@takas.lt.
ISSN 1392-6462. 3 sp. l. Tiražas 900 egz.
Spausdino UAB „Ukmergės spaustuvė“, Vasario 16-osios g. 31, Ukmergė

Remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas

Lietuvos kultūros taryba